Ազգ
Azg
armenian daily
4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1996, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, # 166 (1172)

Հայաստանի աշխարհագրական դիրքը նպաստավոր թմրանյութերի տեղափոխման համար

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ելնելով իր աշխարհագրական դիրքից, Հայաստանը կարող է դառնալ թմրանյութերի տեղափոխման տարանցիկ ուղի», այս մասին սեպտեմբերի 3-ին Երեւանում կայացած մամուլի ասուլիսում հայտարարեց ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի օգնական, թմրադեղերի վերահսկման ծրագրի գործադիր տնօրեն Ջորջիո Ջակոմելլին: Նա նշեց, որ անդրկովկասյան տարածաշրջանը բավականին բարդ տարածաշրջան է, քանի որ ԽՍՀՄ փլուզումից հետո նրա մեջ մտնող երկրների սահմանները մաքսանենգներից վատ են պաշտպանված:

Ջ. Ջակոմելլին հայտնեց, որ ՀՀ նախագահի հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ քննարկվել են մաքսանենգության եւ թմրամոլության դեմ համատեղ պայքարի հնարավորությունները:

Նա հայտնեց, որ մաքսանենգության դեմ պայքարում ՄԱԿ-ի օգնությունը Հայաստանին լինելու է խորհրդատվական, նյութական (սարքավորումների տեսքով) եւ տեխնիկական: Ըստ նրա, մինչեւ օգնության ստացումը աշխատանքներ կտարվեն համապատասխան օրենսդրական դաշտի ստեղծման եւ կադրերի վերապատրաստման ուղղությամբ:

ԸՐՋԱՆ

Թուրքական մամուլը շարունակում է արծարծել Ժիրայր Լիպարիտյանի այցը

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գլխավոր խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանի Անկարա այցելության վերաբերյալ, ըստ Ստամբուլի «Մարմարայի», թուրքական մամուլն առանձնապես նորություններ չի հայտնել: «Անատոլու» գործակալության հաղորդման համաձայն, Հայաստանը մեկ անգամ եւս Անկարայից պահանջել է, որ Անկարա-Երեւան հարաբերություններն անջատվեն Ղարաբաղի հարցից: Լիպարիտյանը թուրքական իշխանություններին հիշեցրել է, որ Թուրքիան Հունաստանի հետ ունի Կիպրոսի հետ կապված տարաձայնություն, սակայն հակառակ դրան, շարունակում է դիվանագիտական եւ առեւտրական կապեր պահպանել այդ երկրի հետ:

Ի պատասխան այս հիշեցման, թուրքական իշխանությունները հայտնել են, թե Թուրքիան բարյացակամության բավարար նշաններ արդեն ցույց է տվել Հայաստանի նկատմամբ եւ այժմ հերթը բաքվինն է:

«Զաման» թերթն իր հաղորդումը վերնագրել է «Լիպարիտյանը ձեռնունայն վերադարձավ Անկարայից» խորագրով:

«Հյուրրիեթը» գրում է, որ Թուրքիան, Ադրբեջանը եւ Հայաստանը համաձայնել են Էրզրումում ԵԱՀԿ շրջանակներում հաշտարար ուժերի կենտրոն հիմնելու հարցում:

Թերթը գրում է, որ այս մոտեցումն իրականացել է Ժիրայր Լիպարիտյանի այցելության ընթացքում: Թուրք լիազորներից մեկը հայտնել է, թե «խաղաղարար այդ ուժերը պետք է բիկոմունալին ուժերի կողքին ունենան ռազմական ուժեր»: «Խաղաղարար ուժերը պետք է նպաստեն Ղարաբաղին ինքնավարությամբ օժտելու գործին», ասել է նա: Նույն աղբյուրի համաձայն, բավականին դրական փուլում են գտնվում Ղարաբաղին ինքնավարությամբ օժտելու վերաբերյալ բանակցությունները: Բացի դրանից, աշխատանքներ են տարվում, որպեսզի տնտեսական նոր «երբեւէկությունը» ստեղծվի Թուրքիայի, Ադրբեջանի եւ Հայաստանի միջեւ: Այս նպատակով Նախիջեւանը պիտի դառնա «ազատ շրջան»: Այդ ծրագրով զբաղվում է Թուրքիայի պետական նախարար Այֆեր Յըլմազը: Ըստ այդ ծրագրի, երեք երկրներն էլ ազատորեն իրենց ապրանքները պետք է վաճառեն Նախիջեւանում:

Բուլղարիա-Հայաստան ռազմական համագործակցության համաձայնագիր

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի 3-ին Երեւանում Բուլղարիայի պաշտպանության նախարար Դիմիտր Պավլովը եւ ՀՀ պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանը ստորագրել են երկու երկրների ռազմական համագործակցության մասին համաձայնագիր: Այս համաձայնագիրը, ըստ երկու կողմերի հայտարարության, մի շարք փաստաթղթերում, որ մասնավորապես ստորագրվել են Վիեննայում (1994 թ.) եւ Սոֆիայում (1995 թ.), արտացոլված մեծ աշխատանքի արդյունք է: Այն նախատեսում է համատեղ գործունեության մեծ շրջանակ, որ ներառում է ռազմատեխնիկական ոլորտը, կադրերի պատրաստումը, գիտահետազոտական մշակումները, Եվրոպայում սպառազինությունների վերահսկողությանն ուղղված միջոցառումները եւ այլն: Վ. Սարգսյանն ընդգծեց, որ Բուլղարիայի եւ Հայաստանի ռազմական համագործակցությունը ուղղված չէ որեւէ երրորդ երկրի դեմ: Դ. Պավլովի խոսքերով, հայ եւ բուլղար ժողովուրդների ավանդական բարեկամությունը եւ նրանց ընդհանուր պատմական ճակատագիրը բոլոր հիմքերը տալիս են անվտանգության ու խաղաղության պահպանմանն ուղղված սերտ ռազմատնտեսական համագործակցության համար:

Քլինթոնն ավելի վճռական դուրս եկավ, քան Սադդամն էր կարծում

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

Նախագահական ընտրարշավի վճռական փուլում Բիլ Քլինթոնը չէր կարող անպատասխան թողնել Սադդամ Հուսեյնի կողմից իրեն ուղղված մարտահրավերը՝ իրաքյան քրդստանի վարչական կենտրոն Էրբիլի գրավումը: Երեքշաբթի օրը Մ. Նահանգների հրթիռային հարվածներ հասցրեց Իրաքի հարավում գտնվող իրաքյան հակաօդային պաշտպանության օբյեկտներին: Ռազմանավերից եւ օդանավերից 27 «Թոմահավկ» է արձակվել դրանց վրա: Գործողությունը տեւել է 45 րոպե: ԱՄՆ-ը միայնակ է իրագործել այն, չնայած Քլինթոնը մինչ այդ բանակցություններ է վարել դաշնակից երկրների հետ գործողությանը նրանց ներգրավելու նպատակով: Հետաքրքիրն այն է, որ Քրդստանը գտնվում է Իրաքի հյուսիսում, իսկ հրթիռային հարվածները հասցվել են Հարավային Իրաքին: Բացի այդ, ԱՄՆ-ը եւ Մեծ Բրիտանիան հայտարարեցին, թե Արեւմուտքը մոտ 50 կիլոմետրով ընդարձակում է Իրաքի հարավային թռիչքների համար արգելված գոտին, մոտեցնելով նրա սահմանները Բաղդադին, իսկ Պենտագոնը սպառնաց, որ եթե Բաղդադը չդադարեցնի զինված գործողությունները քրդերի դեմ, Իրաքին նոր հարվածներ կհասցվեն: Այդ առնչությամբ ի պատասխան Սադդամ Հուսեյնը հայտարարեց, թե Իրաքն այսուհետեւ չի ենթարկվելու իր հյուսիսային եւ հարավային տարածքների վրա թռիչքներ կատարելու Արեւմուտքի արգելքին եւ Իրաքի զինվորականներին կոչ արեց խփել զցել երկրի օդային տարածք մտած արտասահմանյան բոլոր օդանավերը:

ՆԱՏՕ-ն, Գերմանիան, Մեծ Բրիտանիան եւ Ճապոնիան իրենց աջակցությունն են հայտնել ԱՄՆ-ին: Ռուսաստանը եւ Ֆրանսիան մտահոգություն են հայտնել, Չինաստանը Իրաքին եւ ԱՄՆ-ին կոչ է արել զսպվածություն ցուցաբերել: Արաբական երկրների լիգայի գլխավոր քարտուղար ԱՄՆ-ի գործողությունները անվանել է Իրաքի ինքնիշխանության խախտում: Դժվար չէ նկատել է Քլինթոնին, որ համաձայնվել է, որ ՄԱԿ-ը վերսկսի Իրաքի նավթի վաճառքի արգելքն ու միջոցներ չի նախատեսել, երբ Հուսեյնը փորձ է կատարել Քրդստանի սահմանին: Իսկ ֆրանսիական առաջնորդ Թալաբանին, որին Սադդամի զորքերը Էրբիլից քշեցին, ողջունեց ամերիկյան հարվածներն ու հույս հայտնեց, թե այդ գործողությունները կշարունակվեն մինչեւ Սադդամի իշխանության տապալումը:

Մյուռոնօրհնությունը՝ համազգային տոնախմբություն

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ ՄԱՄԼՈ ԴԻՎԱՆ: Առաջիկա կիրակի, սեպտեմբերի 8-ին Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնում տեղի կունենա մյուռոնօրհնության արարողություն ձեռամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսի: Այն կլինի Նորին Սրբության որպես Ամենայն հայոց կաթողիկոսի անդրանիկ մյուռոնօրհնությունը եւ վերջինը քրիստոնեական պատմության երկրորդ հազարամյակի երրորդ հազարամյակին առաջնորդող օրհնությունը:

Սրբալույս մյուռոնի օրհնությունը կկատարվի համազգային ներկայությամբ ու ներշնչանքով: Արարողությանը ներկա կլինեն ներկայացուցիչներ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունից, Երուսաղեմի Հայոց պատրիարք Ամենապատիվ Տ. Թորգոմ արք. Մանուկյանը, ներկայացուցիչներ Թուրքիո Հայոց պատրիարքությունից, Հայ Առաքելական եկեղեցու բոլոր թեմակալ առաջնորդներն ու եպիսկոպոսները, կմասնակցեն հավատացյալների եւ ուխտավորների խմբեր Միացյալ Նահանգներից, Ֆրանսիայից, Արգենտինայից, Հայաստանի այլ երկրներից ու քաղաքներից:

Մյուռոնօրհնեքի արարողությունը կսկսվի Պատարագի սրբազան արարողությունից հետո, ժամը 11.00-ին:

Օգտվելով այն բարեպատեհ հանգամանքից, որ կլինի համազգային եւ համաեկեղեցական ներկայություն, մյուռոնօրհնության նախորդ օրը, սեպտեմբերի 7-ին, առավոտյան ժամը 11.00-ին, նախագահ Խորեն կաթողիկոս Մուրադբեկյանի աճյունը հասնելու բախտով, որպես հարգանքի տուրք նրա հիշատակին, Ս. Գայանե վանքից կտեղափոխվի Մայր տաճար ու կամփոփվի Ամենայն Հայոց երջանկահիշատակ կաթողիկոսների կողքին:

Սեպտեմբերի 7-ին եւ 8-ին մուտքը Խորանի Վաղարշապատ եւ Ս. Էջմիածնի Մայրավանք կլինի ազատ:

Ռադիոյի լրագրողները վրդովված են

Հավաստի աղբյուրից տեղեկացանք, որ ՀՀ պետական ռադիոընկերության տնօրեն Ստեփան Ջաֆարյանին աշխատանքից ազատելու կապակցությամբ, իբրեւ բողոքի նշան, ՀՀ տեղեկատվության նախարարության պաշտոնաթողության խնդրանքով դիմել են նաեւ ռադիոյի հասարակական-քաղաքական հաղորդումների գլխավոր խմբագիր Գեւորգ Ասատրյանը եւ «Երեւան» ծրագրի ղեկավար Վարդան Վարդանյանը: Իրենց համերաշխությունը հայտնելով գործընկերներին, աշխատանքից ազատվելու դիմումներ են ներկայացրել նաեւ մի շարք ծրագրերի բազմաթիվ ռադիոլրագրողներ: Հիշեցնենք, որ ռադիոընկերության տնօրենի աշխատանքից ազատվելու պատճառը հանդիսացավ հացի թիվ 3 գործարանի տնօրենության հետ առաջացած տարաձայնությունը հացի թերակշռումների վերաբերյալ «Երեւան» ծրագրի հեռարձակած տեղեկատվությունների կապակցությամբ: Ընդսմին, այդ մասին Սյունիկյանի երժողդատարանի որոշումը գանգատարկված է ՀՀ Գերագույն դատարանում, եւ գանգատը դեռ չի քննարկվել:

ՓԱՐԻԶ

Վարուժան Կարապետյանը ազատ կարձակվի 97 թ.-ից ոչ շուտ

Օգոստոսի 24-ին ՀՀ պաշտոնաթերթը տեղեկացրեց, որ Իրաքի բանտից ազատ արձակվեցին Հայաստանի Հանրապետության երկու քաղաքացիներ, որի խնդրանքով նախագահը հատուկ ողերձով դիմել էր Իրաքի նախագահ Սադդամ Հուսեյնին: Մոտ երեք ամիս առաջ դարձյալ մամուլից տեղեկացանք, որ նմանատիպ խնդրանքով ՀՀ նախագահը դիմել է նաեւ Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակին այդ երկրում ցմահ բանտարկության դատապարտված Վարուժան Կարապետյանին ազատելու համար:

Վ. Կարապետյանի ծնողների շրջապատից մեզ հայտնի դարձավ, որ Ֆրանսիայի կառավարությունում ննարկվել է ՀՀ նախագահի խնդրանքը եւ 13 տարվա պատժաչափի հետո Վ. Կարապետյանը ազատության մեջ կլինի 1997 թ.-ից ոչ շուտ:

Փարիզում հրատարակվող «Կամք» օրաթերթը նախագահի խնդրանքն այսպես է մեկնաբանել. «բերես կան լավ եւ վատ տեռորիստներ»: Թերթը նախագահի մեծահոգությունը չի վերագրում այդ քայլը նկարի ունենալով նրա ակնկալությունը տեռորիստների հանդեպ եւ հիշեցնելով, որ ՀՀ նախագահն այդ ոլորտում փակել է Դաշնակցության կուսակցության գործունեությունը:

«Կամքի» հրապարակմանը, ոչ տպագրման ակնկալիքով, արձագանքել են Վարուժան Կարապետյանի երեք փաստաբանները: Վերջիններս պնդում են թերթից, ասելով, որ նրանց հրապարակումը բարոյական է գործը եւ ոչնչացնում է իրենց պաշտպանյալի ազատվելը:

Լեբեդի տվյալներով՝ Չեչնիայում 80 հազար մարդ զոհվել է եւ 240 հազար էլ վիրավորվել

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

Նալչիկում գտնվող Վիկտոր Չեռնոմիրդինը երեքշաբթի օրը հայտարարեց, թե նախագահ Ելցինը հավանություն է տվել անցյալ շաբաթվա վերջին չեչեն անջատողականների հետ ստորագրված համաձայնագրին: Ռուսաստանի վարչապետն ասաց, թե այդ համաձայնագրի հետ կապված որոշ մտահոգություններ դեռ մնում են, բայց ավելացրեց, որ Ռուսաստանի կառավարությունը կգործի այդ համաձայնագրի շրջանակներում: Սակայն ինքը՝ Բորիս Ելցինն այդ կապակցությամբ դեռ ոչ մի հայտարարություն չի արել: Իսկ Ալեքսանդր Լեբեդը նույն օրը Մոսկվայում տեղի ունեցած մամլո ասուլիսում ասաց, թե նախագահի պաշտոնական դիրքորոշումն իրեն դեռ հայտնի չէ: Գեներալը հայտնեց, որ 94 թվականի դեկտեմբերից ի վեր Չեչնիայում մոտ 80 հազար մարդ է զոհվել եւ 3 անգամ ավելի մարդ էլ՝ վիրավորվել: Ալեքսանդր Լեբեդի ներկայացրած թվերն ավելի քան երկու անգամ գերազանցում են պաշտոնական գնահատականները: Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Իգոր Ռոդիոնովը երկուշաբթի օրն ասաց, թե Չեչնիա ուղարկված իր նախարարության բոլոր զինվորներն այնտեղից դուրս կբերվեն, բացի հյուսիս-կովկասյան զինվորական օկրուգի որոշ ստորաբաժանումներից, իսկ կարգուկանոնի պահպանումը կդրվի ՆԳՆ-ի վրա: Ոզբականները հայտնեցին, որ Գրոզնիում դեռ մնում են ռուսաստանյան զորքերի ստորաբաժանումներ ու չեչեն զինյալներ եւ որ այդ կապակցությամբ չեչենական կողմից Գրոզնու պարետ Ասլանբեկ Իսմայիլովը կարգադրել է զինաթափել բոլոր նրանց, ովքեր կապ չունեն համատեղ ռուս-չեչենական պարեկային հետ: Մերձում սպանված դեպքում Իսմայիլովը հրամայել է կրակ բացել: Իսկ ինչ վերաբերում է վերջերս հայտնված այն հաղորդագրություններին, թե սեպտեմբերի 6-ին Գրոզնիում զորահանդես է տեղի ունենալու, որին, իբր, մասնակցելու է նաեւ հանգուցյալ գեներալ Դուդաեւը, ապա Մովլադի Ուդուգովը երեքշաբթի օրը հայտնեց, որ Չեչնիան տոնելու է անկախության անկախության օրը, սակայն զորահանդես չի լինելու, քանի որ չեչեն զինյալները չեն կամենում վիրավորել Ռուսաստանին:

տեղական

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունում

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության գրասենյակում ս. թ. սեպտեմբերի 2-ին տեղի ունեցավ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության հերթական նիստը, որը նախագահում էր ատենապետ Հարություն Կարապետյանը:

Նիստում քննության առնվեցին կուսակցության քաղաքական եւ ներկուսակցական ընթացիկ գործունեությանն առնչվող մի շարք հարցեր ու խնդիրներ:

Հանրապետական վարչությունը հաստատեց ՀՌԱԿ ակումբներին, բոլոր անդամներին եւ համակիրներին ուղղված կուսակցական առաջնահերթ խնդիրները պարզաբանող թիվ 8 շրջաբերականը:

Գործնական քննարկումներ եղան «Տեղական ինքնակառավարման մարմինների առաջիկա ընտրություններում ՀՌԱԿ կառույցների խնդիրների եւ այլ հարցերի աշխատանքային խումբ ձեւավորելու մասին» Հանրապետական վարչության փոխատենապետ Գագիկ Գալստյանի զեկուցման շուրջ: Մտքերի փոխանակությանը մասնակցեցին Համլետ Կարապետյանը, Հարություն Առաքելյանը, Ալեքսանդր Թադեւոսյանը, Համլետ Դալլաքյանը, Ռուբեն Արամյանը, Հարություն Կարապետյանը: Քննարկումների արդյունքում ընդունված որոշմամբ կոնկրետացվեցին Հանրապետական վարչության եւ ակումբների անելիքները, կազմվեց աշխատանքային խմբի կորիզը, որը 2 օրվա ընթացքում պետք է համալրվի ակումբների ներկայացուցիչներով:

Այնուհետեւ քննության առնելով կուսակցության նորակազմ ակումբների հիմնադիր ժողովների որոշումները, Հանրապետական վարչությունը վավերացրեց դրանք:

ՀՌԱԿ ՀՎ ՄԱՄԼՈ ԴԻՎԱՆ

Պահանջում են կասեցնել ՀՅԴ-ի կասեցումը

Մի խումբ մտավորականներ՝ ակադեմիկոս Արամ Գրիգորյանը, գրող Պերճ Զեյթունցյանը, գրականագետ Ալեքսանդր Թոփչյանը, ակադեմիկոս Վլադիմիր Խոջաբեկյանը, բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկյանը եւ ակադեմիկոս Միքայել Քոթանյանը հանդես են եկել Հայաստանի քաղաքական, հասարակական կազմակերպություններին, հայրենակցական, ստեղծագործական, բարեսիրական միություններին, իրավապաշտպան մարմիններին, ինչպես նաեւ տեխնիկական եւ ստեղծագործական մտավորականության ներկայացուցիչներին ուղղված կոչով, որով դիմել են բոլորին «կամքի միասնական դրսեւորմամբ վերջ տալ ՀՅԴ-ի արդեն շուրջ 2 տարի տեւող ապօրինությանը», որն ըստ դիմումի հեղինակների, «առաջին հերթին հարվածում է հայոց նոր պետականության, ապա եւ հանրապետության բոլոր քաղաքացիների հեղինակությանն ու վարկին»:

ԿԸՀ ՆԻՍՏ

Ոչ միայն նախագահական ընտրություններ

ԿԸՀ-ն ընդունեց մի շարք որոշումներ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների վերաբերյալ

ԿԸՀ-ի սեպտեմբերի 3-ի նիստի սկզբում Ֆ. Բերիկյանը նկատեց, որ համայնքային եւ տեղամասային հանձնաժողովներում նախագահի ու հանձնաժողովի անդամների պաշտոնակատարներն անտեղյակ են գայսօր ընդունված ԿԸՀ-ի որոշումներին: Փաստորեն այդ հանձնաժողովները չեն իրականացնում ԿԸՀ-ի որոշումները, նկատեց ԱԺՄ-ի ներկայացուցիչը: Նա նաեւ կանգ առավ այն երեւույթի վրա, որ հանձնաժողովի աշխատավայրեր հանդիսացող շենքերը (դպրոցներ, մանկապարտեզներ եւ այլն) վերածվել են ագիտկետի, քանի որ այնտեղ փակցված են նախագահի թեկնածու Տեր-Պետրոսյանի նախընտրական պաստառները: Բերիկյանը պահանջեց վերացնել այդօրինակ խախտումները:

Խորհրդից Վ. Մխիթարյանը կոնկրետ օրինախախտումների անդրադարձավ: Դրանցից առաջինը առնչվում էր Արաբկիրի տարածքային բաժնին, որի 17 ընտրական տեղամասեր փոխել են իրենց աշխատավայրերը, ինչի հետեւանքով այդ հանձնաժողովների անդամների մի մասը զրկվել է նիստերին մասնակցելու հնարավորությունից:

Մխիթարյանի հիշատակած հաջորդ փաստը առնչվում էր Արարատի մարզի Արգավանդ բնակավայրին: Ըստ Մխիթարյանի ներկայացրած տեղեկատվության, Արարատի մարզային հանձնաժողովի նախագահ Ա. Մկրտչյանը, առանց համայնքային եւ տեղական հանձնաժողովներում նախագահների ընտրության կամ նշանակման, ինքնուրույնաբար արձանագրություններ է կազմել:

Տեղեկանալով վերոհիշյալ երեւույթների մասին ԿԸՀ նախագահ Խ. Բեզիրջյանն առաջարկեց նիստի ավարտից հետո կազմել մի խումբ, որը զբաղվի այդ խնդիրներով, իսկ ԿԸՀ-ի առաջիկա նիստերում տեղյակ կպահի այդ փաստերի իրականությանը համապատասխանել-չհամապատասխանելու մասին: Փաստերի հաստատման դեպքում կկիրառվեն միջոցառումներ, հավաստիացրեց Բեզիրջյանը:

Այնուհետեւ ԿԸՀ-ն անդրադարձավ օրակարգային հարցերին, որոնցից առաջինը վերաբերում էր տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ համայնքային ընտրական հանձնաժողովների կողմից լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների հավատարմագրման կարգին: Ըստ այդ որոշման հիշյալ մարմինների ընտրությունների ժամանակ գործում է ԿԸՀ-ի 1996 թ. օգոստոսի 20-ի թիվ 12/3 որոշումը, որով սահմանվում էր լրատվական միջոցների ներկայացուցիչների կարգավիճակը:

Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ լրագրողների հավատարմագրումը, օրենքով նախատեսված կարգով, իրականացնում է ԿԸՀ-ն: Ըստ ԿԸՀ-ի որոշման, հավատարմագրված լրագրողները պետք է նաեւ լրացուցիչ հավատարմագրվեն մարզային հանձնաժողովներում, եթե ուզում են մասնակցել համայնքային եւ տեղամասային հանձնաժողովների աշխատանքներին, որտեղ եւ պետք է գրանցվեն:

ԿԸՀ-ի երեկվա նիստում ընդունված մեկ այլ որոշման համաձայն սահմանվեց համայնքի ղեկավարի, ավագանու անդամի թեկնածուների վստահված անձանց գրանցման կարգը եւ վկայականի ձեւը: Համաձայն որոշման, համայնքի ղեկավարի եւ ավագանու անդամի գրանցված թեկնածուի ներկայացմամբ, իր վստահված անձանց գրանցելու համար, թեկնածուն անձամբ կամ իր լիազորված անձի միջոցով համայնքային ընտրական հանձնաժողովին է հանձնում վստահված անձանց ցուցակը՝ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի եւ համայնքային ընտրական հանձնաժողովի հաշվարկով երկուսից ոչ ավելի: Վստահված անձանց գրանցումը եւ նրանց վկայականների հանձնումը լիազորված անձին իրականացվում է 5-օրյա ժամկետում: Վստահված անձի գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելը եւ նրա փոխարեն նոր վստահված անձի գրանցումն իրականացվում է թեկնածուի գրավոր դիմումի հիման վրա երկօրյա ժամկետում:

Երեկվա նիստում հաստատված նաեւ համայնքի ղեկավարի եւ ավագանու անդամի առաջադրման հայցի ձեւը: ԿԸՀ-ն որոշում ընդունեց նաեւ ղեկավարի եւ ավագանու անդամ առաջադրված թեկնածուներին բնակության վայրի մասին տեղեկանք տալու վերաբերյալ: Բոլոր ա[illegible]ությունների արժանացող բնակության վայրից տեղեկանք տվող հասցեն: ԿԸՀ-ի որոշ անդամների առաջարկով «ավելորդ վարչարարությունից խուսափելու համար «բնակության վայրից» տեղեկանք տալու իրավունք վերապահվեց ոչ միայն գործադիր մարմինների ներքին օղակներին, այլեւ վերեւի տարածքային բաժիններին եւ մարզպետարաններին: Համայնքի ավագանու անդամ առաջադրված թեկնածուն տեղեկանք պետք է ներկայացնի 1 տարի մշտապես բնակվելու մասին: ԿԸՀ-ն որոշում ընդունեց նաեւ համայնքի ղեկավար եւ ավագանու անդամ առաջադրված թեկնածուներին ՀՀ քաղաքացի հանդիսանալու վերաբերյալ տեղեկանք ներկայացնելու մասին:

Այդ տեղեկանքները թեկնածուներին տալիս են տարածքային ՆԳ բաժինների անձնագրային բաժանմունքները՝ դիմելու օրվանից եռօրյա ժամկետում:

ԿԸՀ-ի երեկվա նիստում հաստատվեց ՀՀ նախագահի ընտրությունների քվեաթերթիկի նմուշի ձեւը, ուր նշվում են թեկնածուի անուն ազգանունը, կուսակցական պատկանելությունը, աշխատավայրը, պաշտոնը (զբաղմունքը), ում առաջադրմամբ է գրանցված:

ԱԻՄ-ի առաջարկի համաձայն, այս ընտրություններին առաջին անգամ ոչ թե ջնջվում են թեկնածուների ազգանունները, բացի նրանցից, ում «կողմ» է քվեարկում ընտրողը, այլ նշումի համար նախատեսված շրջանակում նշում է կատարվում: Բացի թեկնածուների անուն-ազգանուններից, նախատեսված է նաեւ «Բոլորին դեմ եմ» տարբերակը: Գրառումներով, ինչպես նաեւ մեկից ավելի թեկնածուների օգտին տրված քվեաթերթիկները համարվում են անվավեր:

ԿԸՀ-ն հակված է առանձին որոշում ընդունել քվեարկության ձեւի մասին՝ հստակեցնելու «նշումներ եւ գրառումներ» հասկացությունները: Այնպես որ, հարգելի ընտրողներ, եթե նախընտրում եք այս կամ այն թեկնածուին, քվեաթերթիկում նրա դիմաց միայն նշում կատարեք, այլ ոչ թե պատմեք այդ մասին:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Ուխտագնացություն դեպի ակունքները

Ավարտվեց Լոս Անջելեսի «Հայ կյանք» շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիր եւ հրատարակիչ Հարություն Փանոսյանի ուխտագնացություն-քայլարշավը, որը տեւեց հուլիսի 22-ից մինչեւ սեպտեմբերի 2-ը: Նա եղավ Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի պատմական վայրերում եւ մշակույթի օջախներում, կատարեց ուսումնասիրություններ: Հարություն Փանոսյանը Լոս Անջելես է վերադառնում հարուստ լուսանկարներով եւ տեսաժապավեններով:

Հայրենիքում սա նրա երրորդ ուխտագնացությունն է, վերջին երեք տարվա ընթացքում: Իր հուշերն ու տպավորությունները վավերացրել է «Իմ օրհնված դրախտավայրը» գրքում, որը մեծ արժանիք ունեցավ Ամերիկահայ հասարակայնության շրջանում:

Նրա նախաձեռնությամբ այս տարի ապրիլի 10-ից մինչեւ 24-ը կայացավ Օրենջ-Կաունթի-Լոս Անջելես ուխտագնացություն-քայլարշավը, որը նվիրված էր 81 տարի առաջ ցեղասպանության զոհ դարձած մեր բյուրավոր նահատակների հիշատակին:

ՆԵԼԼԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

Միայնակ թոշակառուներին՝ «Ձմեռ» ծրագրով

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մարդասիրական օգնության կենտրոնական հանձնաժողովում հայտնեցին, որ Երեւանի 60 հազար միայնակ թոշակառուներին այս ձմեռ կտրվի 250-ական կվտ/ժամ անվճար էլեկտրաէներգիա: «Ձմեռ 96-97» ծրագրով նրանց, անկախ կարիքավորության աստիճանից, կհատկացվի նաեւ 100-ական լիտր նավթ: 1996 թ. հոկտեմբերի 1-ից մինչեւ 1997 թ. ապրիլի 1-ը միայնակ թոշակառուները կստանան հացի կտրոններ, որոնցով օրական կկարողանան գնել 250 գրամ հաց՝ կիլոգրամը 20 դրամով: Արմենպրեսի թղթակիցը ճշտեց, որ միայնակ թոշակառուների սոցիալական խմբին են դասվում նաեւ միայնակ թոշակառուներից եւ անչափահաս երեխաներից բաղկացած ընտանիքները:

Կառավարության առաջարկությամբ պետական բնակարանների բնակվարձից կառանձնացվի սպասարկման վարձը

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, 1996 թ. հուլիսի 1-ից Երեւանում պետական բնակարանների համար սահմանված են բնակվարձի նոր սակագներ. վերելակով շենքերում բնակելի 1 քառ. մ-ի համար 15 դրամ եւ վերելակ չունեցող շենքերում 14,8 դրամ: Ինչպես տեղեկացրեց ՀՀ կառավարության [illegible] քաղաքաշինության եւ [illegible] հարցերի վարչության պետ Ալեքսան Օհանյանը, սահմանված սակագինը ներառում է բնակվարձի գումարը եւ բնակարանների սպասարկման (շենքերի բակերի, ծառուղիների մաքրում, վերելակների սպասարկում եւ այլն) համար նախատեսվող ծախսերը: Հաշվի առնելով այս հանգամանքը, վարչությունը առաջարկել է ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությանը եւ Երեւանի քաղաքապետարանին սահմանված սակագինը տրոհել երկու մասի, որից պետբյուջե կմտնի միայն բնակվարձը, իսկ սպասարկման վարձը՝ սպասարկող համապատասխան ձեռնարկությանը:

Ըստ Ա. Օհանյանի, ներկայումս պետական բնակարանների համար սահմանված վարձակալական վճարը բնակելի 1 քառ. մ-ի համար կազմում է 9 դրամ: Սպասարկման վարձը, որ ընդհանուր է թե պետական, եւ թե սեփականաշնորհված բնակարանների համար, վերելակով շենքերում կազմում է 6 դրամ, վերելակ չունեցող շենքերում՝ 5,8 դրամ:

Միաժամանակ, Ա. Օհանյանի խոսքերով, չի բացառվում, որ սեփականաշնորհված բնակարանների սեփականատերերը հետագայում կարող են օգտվել նաեւ ոչ պետական սպասարկող ձեռնարկությունների ծառայություններից՝ ըստ վերջիններիս հետ կնքված պայմանագրի:

Սեփականաշնորհված բնակարանների սեփականատերերը սպասարկման վարձից բացի մուծում են նաեւ գույքահարկ: Վերջինիս դրույքաչափը, կախված մի շարք պայմաններից (շենքի վայրից, մաշվածությունից, հարկայնությունից եւ այլն) բնակելի 1 քառ. մ-ի դիմաց կարող է կազմել 3-9 դրամ: Գույքահարկի մուծման սկիզբը հաշվվում է 1995 թ. հուլիսի 1-ից:

Արտոնագրեր Երեւանի մի շարք դեղատներին

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստանի առողջապահության նախարարության կողմից վերջերս ստեղծված պետական արտոնագրման կենտրոնը տվեց առաջին արտոնագրերը: Դրանց տերերը դարձան Երեւանի մի շարք դեղատներ: Կառավարության որոշմամբ, առանց այդ արտոնագրերի այսուհետեւ բուժաշխատողներն ու բուժհիմնարկները չեն կարող աշխատել: Ինչպես Արմենպրեսի թղթակցին հայտնեց կենտրոնի տնօրեն Մուրադ Կիրակոսյանը, արտոնագրման առաջին փուլը կտեւի մինչեւ եկող տարվա ապրիլի 1-ը: Ժամկետը սահմանափակ է, ուստի հարկ է, որ բժշկական եւ դեղագործական աշխատողներն ու բուժհիմնարկները ավելի ակտիվորեն ընդգրկվեն այդ գործընթացում: Չպետք է մոռանալ, որ հետագա գործունեության «իրավունք» Հայաստանում ստանալու են շուրջ 2 հազար բուժհիմնարկություններ եւ ավելի քան 45 հազար բուժաշխատողներ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
[illegible]
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի [illegible]
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941. AT&T (3742) 151065.
e-mail INTERNET: [illegible]@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ /հեռ. 562883
A STYLE համակարգչային ծառայություն /581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
[illegible]
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Գործողում թեժ կետ

ՉԵՉՆԻԱ

Երբ Կովկասում մշուշ է...

Սեպտեմբերի 2-ին Խասավյուրտում ՌԴ անվտանգության խորհրդի քարտուղար Ալեքսանդր Լեբեդը եւ Իչկերիա հանրապետության զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, հանրապետության պաշտպանության պետական կոմիտեի նախագահի առաջին տեղակալ Ասլան Մասխադովը ստորագրեցին մի պայմանագիր, որի բովանդակության մասին այդպես էլ ոչինչ չհաղորդվեց: Գրեթե ոչինչ: Ռուսաստանի ազդեցիկ լրատվամիջոցները բավարարվեցին սոսկ փաստի արձանագրմամբ: Ասվեց միայն, որ Չեչնիայի քաղաքական կարգավիճակի մասին որոշումը կհետաձգվի հինգ տարով եւ դա ներկայացվեց որպես մեծ նվաճում: Նախապես նշենք, որ եթե դա նույնիսկ նվաճում է, ապա միայն ՌԴ կառավարության եւ անձամբ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի հաջողությունն է:

Հիշեցնենք, որ օգոստոսի 22-ին Նովիե Ատագի գյուղում արդեն ստորագրվել է համաձայնագիր «Գրոզնի քաղաքի եւ Չեչնիայի հանրապետության տարածքում բոլոր տեսակի ռազմական գործողությունների դադարեցմանն ուղղված անհապաղ միջոցառումների ձեռնարկման մասին»: Համաձայնագիր, որը, եթե հիշում եք, խախտեց ՌԴ նախագահի արձակուրդային անդորրը, արթնացնելով նրա զայրույթը հատկապես Ալեքսանդր Լեբեդի «ոչ պիտանի» գործունեության հանդեպ: Նախագահի զայրույթը հասկանալի էր. նա իրոք մեծ սպասելիքներ ուներ ՌԴ անվտանգության խորհրդի քարտուղարից եւ անկեղծորեն հավատում էր, որ երկու օրում կարելի է լուծել Չեչնիայի խնդիրը: Լուծումը, ըստ Բորիս Ելցինի, բնականաբար, ենթադրում էր անհնազանդ հանրապետության սանձահար[illegible] բող եւ արտակարգ արտոնությունների միջոցով: Մինչդեռ, շոշափելով տարբեր խնդիրներ եւ ընդհանուրի գալով մի շարք տեխնիկական բնույթի հարցերի շուրջ՝ բանակցող կողմերը այդպես էլ չկարողացան համաձայնության գալ գլխավոր հարցի շուրջ. Չեչնիայի կարգավիճակի մասին որոշումը մնաց օդից կախված եւ կողմերը ստիպված եղան ստորագրել «տեխնիկական բնույթի» պրոֆիլակտիկ համաձայնագիրը: Ավելին, սկսվեց դաշնակցային զորքերի հետքաշման գործընթացը, որը «անարդյունք» հիմքի վրա շատերին թվաց նույնիսկ ավելորդ եւ հանցավոր: Բորիս Ելցինը անգամ չկամեցավ ընդունել ՌԴ անվտանգության խորհրդի քարտուղարին:

Սեպտեմբերի 2-ին ստորագրված պայմանագիրը ստեղծեց հակառակ պատկեր. Բորիս Ելցինը անկեղծորեն ոգեւորված էր: Հետաքրքիր է, որ Ալեքսանդր Լեբեդը Մոսկվա վերադառնալուն պես խոստովանեց, թե նախկինում մշակված պայմանագրի նախագծի համեմատ, ստորագրված [illegible]տաթուղթը չի կրել որակական որեւէ փոփոխություն... «Որոշ նախադասություններ միայն ձեւակերպվել են նորովի»: Չեռնոմիրդինի տրամադրությունը նույնպես՝ շատ բարձր էր եւ այդուհանդերձ, ի՞նչ է ստորագրվել Խասավյուրտում եւ ինչպիսի՞ ազդեցություն կարող է ունենալ ռուս-չեչենական հակամարտության կարգավորման գործում:

Պատկերը ճիշտ ըմբռնելու համար ստիպված ենք վերադառնալ մեկ ամիս ետ, այն ժամանակները, երբ Չեչնիայում ժամանակավոր տեղակայված դաշնակցային զորքերի հրամանատար Տիխոմիրովը «չգիտես ինչու» արձակուրդի մեջ էր եւ նրա պարտականությունները վստահված էին գեներալ Պուլիկովսկուն: Վերջինս, իրոք, շատ հարմար թեկնածու էր առաջիկա ծրագրերի իրականացման համար: Գեներալ Պուլիկովսկին Չեչնիայում կորցրել էր որդուն եւ բացի այդ, ռուսաստանյան բանակում շատ ուղղամիտ եւ հակասական սպայի համբավ ուներ: Նա իրոք կարող էր ներկայացնել ինչ-որ ուլտիմատում եւ դա անսպասելի չէր լինի: Եվ այսպես, օգոստոսի 5-ին գեներալ Պուլիկովսկին Գրոզնիի բնակիչներին ներկայացնում է իր հայտնի ուլտիմատումը՝ 48 ժամվա ընթացքում լքել քաղաքը, եթե ողջ մնալու ցանկություն կա: Գեներալը լավ մաքրագրեց ՌԴ ՆԳ նախարար Անատոլի Կուլիկովի եւ վերջինիս հովանավորների սեւագրությունը: Վիկտոր Լիտովկինի կարծիքով, Պուլիկովսկին շուտով կարժանանա ինչ-որ շքանշանի եւ կփոխի ծառայության վայրը: Նրան կարգադրված էր ներկայացնել իրոք տեսական բնույթի մի ուլտիմատում, որպեսզի վարկաբեկվի Անատոլի Կուլիկովի անունը եւ բարձրանա Ալեքսանդր Լեբեդի հեղինակությունը: Այդպես էլ եղավ: Ալեքսանդր Լեբեդը օգոստոսի 22-ին ժամանեց Չեչնիա, որ նաեւ բանակցությունների սեղանի շուրջ: Հետո միայն քաղաքագետներից մեկը կեսլուրջ-կեսկատակ կխոստովանի. «Հիվանդ է այն երկիրը, որտեղ միակ առողջ ուժը Լեբեդն է»:

Սա տեխնիկական առումով այն ամենն էր, ինչ կարող էր անել պաշտոնական Մոսկվան բանակցությունները նախապատրաստելու ուղղությամբ: Բանակցություններ, որոնք անհրաժեշտություն էին Ռուսաստանի համար: Ակնհայտ էր, որ Չեչնիայում երկիշխանություն է (իրավական առումով): Մոսկվայի դրածո Դոկու Զավգաեւը իրեն նախորդող Ավտուրխանով-Խաջիեւի պես վարկաբեկված էր, ռուս զորքերի կորուստների կորն օրեցօր աճում էր, ինչպես եւ աճում էր Չեչնիայի պաշտպանության պետական կոմիտեի նախագահ Զելիմխան Յանդարբիեւի հեղինակությունը: Այս ամենից զատ, մոտենում էր նաեւ սեպտեմբերի 6-ը, որը խոստանում էր դառնալ չեչենական մսաղացի ամենադաժան նյարդապտույտը:

Չեչենական կողմը նույնպես դեմ չէր բանակցությունների, առավել եւս, որ ուներ հստակ հարցադրումներ. մինչեւ վերջին ռուս զինվորը հետ քաշել հանրապետության տարածքից օկուպացիոն զորքերը, խաղաղ պայմաններում անցկացնել հանրաքվե եւ դրա հիման վրա ընդունել Չեչնիայի կարգավիճակի մասին որոշումը: Զելիմխան Յանդարբիեւը բանակցությունները վարելու համար ընտրում է իր առաջին տեղակալ եւ հանրապետության զորքերի գերագույն հրամանատար Ասլան Մասխադովին: Առաջին անգամ նրա անունը լայն հասարակայնությանը լսելի է դառնում 1988-ին, երբ Վիլնյուսում տեղակայված էր խորհրդային բանակի գնդապետ Ասլան Մասխադովի գունդը: Գունդը, ի դեպ, ուներ «գերազանցիկների գնդի» համբավ, իսկ Մասխադովի որակի սպաների թիվը խորհրդային բանակում, ասում են, թե խիստ սահմանափակ էր: 1990-ին գունդը իր տեխնիկական, մասնագիտական եւ մարզական պատրաստվածության առումով արդեն առաջինն էր ողջ Մերձբալթիկայում: Նույն տարին տարածաշրջանի դիվիզիայի հրամանատար է նշանակվում ապագա նախարար Պավել Գրաչովը, որի հետ շատ շուտով Ասլան Մասխադովը մտնում է վեճերի մեջ: 1991-ին Պավել Գրաչովը նշանակվում է ՌԴ պաշտպանության նախարար եւ վրեժխնդիր է լինում Մասխադովից. դիվիզիայի հրամանատար է դառնում գնդապետ Ֆրոլովը: Ասլան Մասխադովը ստիպված է լինում հրաժարական տալ եւ 1992-ին ընտանիքի հետ վերադառնալ հայրենիք: Չեչնիայում նա մինչեւ 1994-ի ձմեռը զբաղվում էր սոսկ հողային աշխատանքներով. ռազմական գործողությունների երեւան գալը ստիպում է նրան, արդեն որպես Իչկերիա հանրապետության զորքերի հրամանատար, կրել սպայական ուսադիրներ: Մի խոսքով, նա մեկն է, ով Ալեքսանդր Լեբեդի բառը կարող է մեղմել բարիտոնի մակարդակի:

Օգոստոսի 22-ի հանդիպումը, ինչպես հայտնի է, բացասաբար ընդունվեց ՌԴ ղեկավարության կողմից: Անկեղծ ասած, չեչենները իրենց հերթին դժգոհ էին Ասլան Մասխադովից: Նրանք գտնում էին, որ պատվիրակությունը երբեք չպիտի ստորագրեր նման համաձայնագիր. դաշնակցային զորքերի երկու բրիգադների մնալը Չեչնիայում, նրանց կարծիքով, անհանդուրժելի է:

Բոլոր դեպքերում սպասվում էր նոր հանդիպում: Հանդիպումը կայացավ Խասավյուրտում, որտեղ գտնվում է Դաղստանում տեղակայված ռուս զորքերի հենակետը: Բացի այդ, Խասավյուրտի շրջանը բնակեցված է չեչեններով (դաղստանյան չեչենները կոչվում են ակիններ), շրջանում ապաստանել է նաեւ շուրջ 40 հազար փախստական: Կարճ ասած, Խասավյուրտի մթնոլորտը, իրոք, պայմանագրային էր:

Եվ այսպես, սեպտեմբերի 2-ին ստորագրվեց մի պայմանագիր, ըստ որի Չեչնիայի քաղաքական կարգավիճակի մասին որոշումը պետք է ձեռք բերվի մինչեւ 2001 թ. դեկտեմբերի 31-ը: Իրականացավ Չեռնոմիրդինի երազանքը՝ Լեբեդը դարձավ իր կամակատարը, իսկ պայմանագիրն ընդունվեց: Սակայն ռուս պրեմիերը թերեւս անտեսել է տեղական գործոնը: Օրեր առաջ Խասավյուրտում էի, դրանից առաջ՝ Խաչկալայում, հանդիպեցի եւ զրոհայիններ կոչվածներին եւ փախստական դարձածներին: Կասկածից վեր է այն, որ Իչկերիայի բանակը շարունակելու է պայքարը մինչեւ հանրապետության ազատագրումը: Հայտնի է, որ սեպտեմբերի 2-ի բանակցությունները չեն ընթացել հարթ եւ խաղաղ: Ինչպես է Մասխադովը ստորագրել նման պայմանագիր, մնում է լոկ գուշակել: Մի բան հաստատ է. չեչեն հրամանատարը դա արել է ինքնակամ: Հաստատ է նաեւ այն, որ պայմանագիրը զավեշտական բնույթի է: Բոլորի համար հայտնի է, որ Չեչնիայի կարգավիճակի մասին որոշումը կընդունվի շատ ավելի շուտ: Ի՞նչ է քողարկել այդ զավեշտը՝ սադրանք չեչեն զրոհայինների կողմի՞ց, թե՞ պաշտոնական Մոսկվայի նոր դրածոյի թեկնածության որոնում: Առավել եւս, որ այդպիսին կարծես արդեն երեւում է՝ Կովկասի ազգությունների կոնֆեդերացիայի նախագահ Յուսուպ Սոսլամբեկովը:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

ՇՐՋԱՆ

Սպանվել է լրագրող

Մինչ օրս չեչենական ճակատում սպանվել է հինգ լրագրող: Վերջին զոհը Ռուսաստանի հասարակական հեռուստատեսության թղթակից Ռամզան Խաջիեւն է: Ցավակցություն հայտնելով գործընկերոջ ընտանիքի անդամներին, գնահատելով Ռամզան Խաջիեւի մասնագիտական պատրաստվածությունը եւ առանձնապես անձը, այնուամենայնիվ ռուսաստանյան լրատվամիջոցները զգույշ եւ ավելորդ համարեցին հրապարակայնորեն բացահայտել սպանության մանրամասները:

Ռամզան Խաջիեւին սպանել են ռուս զինվորները: Լրագրողը մահացավ այն ժամանակ, երբ փորձում էր էվակուացնել իր ընտանիքը գնդակոծվող Գրոզնիից: Գրոզնիում էին նրա տունը, կինը եւ չորս տարեկան որդին: Շենքի բակում նրանց հաջողվեց վարձել «Ժիգուլի» ավտոմեքենա (վարորդը Տոլստոյ-Յուրտի բնակիչ էր) եւ ուղեւորվել Տոլստոյ-Յուրտի ուղղությամբ: Սակայն Բերկատ-Յուրտ բնակավայրի մոտակայքում ավտոմեքենան գնդակոծվեց ռուսական երկու ԲՏՌ-ներից: Ռամզան Խաջիեւը ծանր վիրավորվեց եւ մեկ ժամ անց մահացավ: Ավտոմեքենայի վարորդը [illegible] ընթացքին վիրավորվեց: Լրագրողին հողին հանձնեցին Տոլստոյ-Յուրտում: Միակ լրատվամիջոցը, որ մանրամասնորեն կանգ առավ ոճրագործության փաստի վրա «Սեւերնի Կավկազ» շաբաթաթերթն էր. կենտրոնական մամուլներն [illegible] էին քար լռությամբ:

«Չեչենն» ընդդեմ չեչենի

Պարզվում է, որ ազգային պատկանելությունը այսօր կարող է դառնալ համար մի դիմակ տարբեր տեսակի հանցավոր խմբերի համար: Ինչ խոսք, մենք ծանոթ ենք նաեւ տարածաշրջանային պատկանելության նմանօրինակ «առաքինությանը»: «Ազգությամբ կովկասցի» պիտակը վաղուց արդեն ունի համապատասխան կարգավիճակ, որի քաղցրությունը կարող է ճաշակել ամեն մեկը, ով կհանդգնի ներխուժել «Իսկական Ռուսիա»: Մինչդեռ իսկական Ռուսիայի «ազգությամբ սլավոնը», որը նույնպես կարող է նույն հաջողությամբ լինել հանցագործ մարդասպան, համար պահերին երբեք չի խրտնի լինել «օգտավետ» ազգի ներկայացուցիչ:

Վերջերս Ստամբուլի Լալելի շրջանում, հերթական ոճրագործության պահին ձերբակալվեց ուկրաինական վեց հոգանոց հանցախումբը. խմբի հիմնական զբաղմունքը ռուս զբոսաշրջիկ-առեւտրականների թալանն էր: Նախապես ներկայանալով որպես չեչեններ, նրանք ամիսներ շարունակ կողոպտել են «ռուս եղբայրներին», կ ավելի վարկաբեկելով տիսակավորված ազգության անունը: Ձերբակալումից հետո, հանցագործները ստիպված եղան խոստովանել, որ այսօր «չեչենի դիմակը» համար զենք է հանցավոր աշխարհի համար:

Թուրքական «Սաբահ» թերթը, որն առաջինը արձագանքեց հիշյալ դեպքին, գտնում է, որ ներկայումս հանրապետության տարածքում գործում են մի քանի նման հանցախմբեր:

Այս նորությունը ցնցեց Չեչնիան. թեեւ չեչենները վաղուց «համարվել» են այն «իրողությանը», որ իրենք ու միայն իրենք են ինքնաթիռներ կամ գնացքներ պայթեցնողները եւ ընդհանրապես գլխավոր ահաբեկիչները, այնուամենայնիվ, ինչպես մեր զրույցի ընթացքում նշեցին շտաբներից մեկի ներկայացուցիչները, «նման գործողությունները նպատակ ունեն չեչենի «համբավը» դուրս հանել նաեւ միջազգային ասպարեզ»:

Նոր թափ է ստանում խոլերան Դաղստանում

Դաղստանում կրկին արձանագրվել են խոլերայի դեպքեր. չորս հոգի արդեն տեղափոխվել են Մախաչկալայի սուր վարակիչ հիվանդությունների կլինիկա: Խասավյուրտի շրջանի սանիտարահամաճարակային տեսչության պետի տեղակալ Վախմուրաս Կասիմովի վկայությամբ, հանրապետությունում այսօր ստեղծվել է ծայրահեղ լարված վիճակ: Նրա վիճակագրությամբ, ներկայումս Դաղստանում ապաստանում է շուրջ 80 հազար չեչեն փախստական:

Բանակը չի անցնում բժշկական եւ ոչ մի ստուգում եւ դեզինֆեկցիայի [illegible] է: Ինչպես տեղեկացանք ճամբարային բժիշկներից, փախստականների շարքերում իրոք նկատվում են սուր վարակիչ հիվանդությունների ախտանիշներ: Մեծ տոկոս է կազմում նաեւ մաշկա-վեներական եւ ընդհանուր [illegible] տառապողների թիվը: Վախմուրաս Կասիմովի կարծիքով, փախստականները հիմնավոր համաճարակի պատճառ գլխավոր գործոնն են: Այդ գործոնների շարքում սանիտարահամաճարակային տեսչության պետի տեղակալը նշեց Դաղստանի ռելիեֆա-կլիմայական պայմանները (տեղանքի ցածր դիրք, օդի խոնավություն եւ բարձր ջերմաստիճան) եւ խայտառակ սանհիգիենիկ իրավիճակը:

Մախաչկալայում իրոք դժվար է գտնել [illegible] առողջ, իսկ [illegible] քաղաքը ներկայանում է [illegible] աղբակույտի տեսքով: Աղտոտված Կասպից ծովից փչող [illegible] քամին [illegible]: Մախաչկալայում արգելվում է օգտվել ծովային ափից, խմելու ջուրը պարտադիր եռացվում է:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ
Մախաչկալա-Երեւան

AX ԱՅԱՔՍ
ՍՊ ընկերություն

հրավիրում է Ձեզ օգոստոսի 31-ից սեպտեմբերի 14-ը կատարել անմոռանալի ճանապարհորդություն ուղիղ չվերթով

ԵՐԵՎԱՆ-ԿԱՀԻՐԵ-ԵՐԵՎԱՆ

Կահիրե 2 գիշեր
Խուրգադա 5 գիշեր (Կարմիր ծովի ափին)
Պորտ-Սաիդ 2 գիշեր
Ալեքսանդրիա 5 գիշեր

Էքսկուրսիոն ծրագիր Կահիրեում:
Սնունդը՝ օրը 2 անգամ:
Ուղեգրի արժեքը՝ 865 $ համարժեք դրամով:
Մինչեւ 12 տարեկան երեխաների՝ 550 $ համարժեք դրամով:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ – սեպտեմբերի 9-15-ը
Ուղեգրի արժեքը՝ 900 $ համարժեք դրամով:

«ԱՅԱՔՍ» ՍՊԸ ցանկանում է Ձեզ հաճելի ճանապարհորդություն

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ 43 Ա. ՀԵՌ. 53-15-73, 53-88-45

ԱԶԳ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

1996-ի սեպտեմբեր ամիսը մեր ժողովուրդին համար խիստ-ոլն պատմական անմոռանալի ամիս մը պիտի ըլլայ, որովհետեւ անկախութեան տարեդարձի օրուան ճիշդ յաջորդ օրը, 22 սեպտեմբերին, հայրենի մեր ժողովուրդը, քաղաքացիական բարձր գիտակցութեամբ պիտի որդեգրէ քուէատուփ, իր ձայնը պիտի տայ ընտրելու համար Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահը, անկախութեան տարեդարձին եւ ընտրական թատեր տոնակատարութեան մեր ժողովուրդին պարզեւող ուրախութիւնը կրկնապատկելով, մանաւանդ ընտրութեան առթիւ մարդկութեան ցոյց տալու թէ ժողովրդավարութեան եւ ազատութեան օրինակելի երկիրներէն մէկուն ժողովուրդը քաղաքացիական բարձր գիտակցութեամբ կ'ընտրէ իր նախագահը։

Արդարեւ, վերջին շրջանին, մամուլի կամ այլ միջոցներով, ուրախութեամբ կը նկատենք, որ հայրենի մեր ժողովուրդը սկսած է խորապէս համկնալ, ընկալել եւ յարգել ժողովրդավարութիւնն ու անոր սկզբունքները, իսկ քաղաքական կազմակերպութիւնները մեր երկրին սեփին եւ ճերմակին ընդարձակեր ցուցաբերել փոխադարձ հանդուրժողութեան ոգի։ Մենք համոզուած ենք, որ վաղը օրերուն, տարիներուն քաղաքական քաղաքացիական մշակոյթը մեր ժողովուրդին մօտ աւելի եւս պիտի զարգանայ ու այն աստիճան իր ընդհանրութեան մէջ պիտի կարենայ զանազանել, թէ ինչ կը նշանակէ պարզ քաղաքացի կամ կուսակցական քաղաքացի, թէ ինչ է պարզ քաղաքացիին պարտաւորութիւններն ու պարտականութիւնները, միւս կողմէ ալ պիտի խորապէս ըմբռնէ ու յարգէ կուսակցական քաղաքացիին պատկանելիութիւնը։ Այդ ժամանակ պիտի գայ այն օրը, երբ պարզ քաղաքացին պիտի գործէ իր գործերով, իսկ կուսակցականը քաղաքական իր գործերով, այնպէս ինչպէս բոլոր զարգացած երկիրներու ժողովուրդները։

...լի դարձնելու համար եկէք ամփոփ գիծերու մէջ թուենք բազմաթիւ դժուարութիւններով լեցուն անցնող հինգ տարիներուն նախագահ Լ. Տէր-Պետրոսեանի եւ իր գործակիցներուն իրագործումները, անոր մանրամասնեալ հեռատեսութիւնը վերապահելով պատմաբանին։

Լ. Տէր-Պետրոսեանի նախագահութեան անցնող հինգ տարիները եղան թէ ճնշելու ըլլան, պիտի տեսնենք, որ մեր երկրին երէկուան դժուարութիւններն ու զրկանքները զագրելի էին լեռնասատեղութեան, ջուրի, հացի, անհրաժեշտ եւ տարրական կարիքներու, պարտադրուած են։ Ասիկա կարեւոր երաշխիք է անկասկած ժողովուրդին կենցաղային, առողջապահական եւ կենսամակարդակի մակարդակներ անելի եւս բարելաւուած ու զարգացնելու տեսնելու համար շատ կարեւոր են այն տուեալները, որոնք նախագահ Լ. Տէր-Պետրոսեանի իշխանութեան օրերուն իրականացան։ Թուենք անոնցմէ կարեւորագոյնները։

Առաջին անգամ իշխանութիւն, երբ չէ լուծած իր ժողովուրդին ներքին քաղաքական ու դիւանագիտական կարողութեան մասին գրած է. «Հազիւ կարելի է երեւակայել ժողովուրդ մը, որ քաղաքականապէս այնքան տխմար ըլլայ եւ նոյնքան անընդունակ ինքզինք կառավարելու, որքան հայերը»։

Ֆ. Լուսանի այս դատումը որքան որ անողոք ու վիրաւորական ըլլայ մեզի համար, այսուամենայնիւ, եթէ նկատի ունենանք մեր պատմութեան որոշ դէպքերն ու երեւոյթները, որոշ չափով կը համապատասխանէ իրականութեան։ Սակայն այսօր վերոյիշեալ դատումները ամբողջութեամբ սխալ կը գտնենք։ Այժմ հպարտութեամբ կարելի է յայտարարել, որ նախագահ Լ. Տէր-Պետրոսեանի իշխանութեան օրերը եկան հաստատելու, որ այժմ հայրենի դիւանագիտութիւնը ունի օժտուած գործիչներ, որոնք հետեւանք անցնող հինգ տարիներուն մեր դիւանագիտութիւնը որոշակի յաջողութիւններ ձեռք ձգեց։ ԱՊՀ երկիրներուն մէջ Հայաստան առաջին կարգի վրայ կուգայ միջազգային բատերաբեմին վրայ ձեռք ձգած նուաճումներուն։

հասցնող ղեկավարութիւն կ'ենթադրէն։

Հինգերորդ, շնորհիւ մեր ժողովուրդի միասնականութիւնը գործնականացնող «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին եւ այլ գործօններու, հայ ժողովուրդի հաստատական հարցերը միասնաբար լուծելու համար այսքան ջերմ չէին եղած հայրենի ժողովուրդին եւ սփիւռքի հայութեան յարաբերութիւնները։

Նախագահ Լ. Տէր-Պետրոսեանի գլխաւորած իշխանութեան իրագործումներուն շարքը կարելի է երկարել խօսելով, որոնք ընկերկումներով հանդերձ, սեփականաշնորհման, տնտեսական բարեփոխումներու, այլակարծիքութեան, ազատ մամուլի, սահմանադրութեան ու սահմանադրական դատարանին եւ այլնի մասին։

ՀՀ նախագահը անկասկած ունեցաւ նաեւ լուրջ բերումներ, սակայն անկար կը նկատենք անդրադառնալ անոնց, քանի ինքը նախագահը այդ բերումներուն մասին ազնուօրէն ու քաջութեամբ մէկիկ-մէկիկ անդրադարձաւ, երբ եկայր...

ՍՓԻՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Սփիւռքահայերու սիմվոլիկ ձայնը՝ արժանաւորագոյնին

Ընդամէնը մի քանի շաբաթ եւ ահա բովանդակ հայ ժողովուրդը՝ Հայաստանի թէ սփիւռքի, մեծ խանդավառութեան ու ցնծութեան մէջ պիտի նշէ Հայաստանի Հանրապետութեան ԻՐԱՒ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ 5-րդ տարեդարձը։ Այդ նոյն շրջանին է, որ քաղաքամայր Երեւանի մէջ պիտի տեղի ունենան սախմաշի համաշխարհային ողիմպիական խաղերը, մեր ժողովուրդին պարգեւելով հպարտութեան առիթ մը աշխարհին ցոյց տալու թէ հայը, ընդամէնը հինգ տարի առաջ անկախացած իր հողին վրայ կրնայ կազմակերպել նաեւ միջազգային մակարդակի ձեռնարկներ։

բաններու. իսկ քաղաքական կազմակերպութիւնները մեր երկրին սեփին եւ ճերմակին նկատմամբ ցուցաբերել փոխադարձ հանդուրժողութեան ոգի։ Մենք համոզուած ենք, որ վաղը օրերուն, տարիներուն քաղաքական քաղաքացիական մշակոյթը մեր ժողովուրդին մօտ աւելի եւս պիտի զարգանայ ու այն աստիճան իր ընդհանրութեան մէջ պիտի կարենայ զանազանել, թէ ինչ կը նշանակէ պարզ քաղաքացի կամ կուսակցական քաղաքացի, թէ ինչ է պարզ քաղաքացիին պարտաւորութիւններն ու պարտականութիւնները, միւս կողմէ ալ պիտի խորապէս ըմբռնէ ու յարգէ կուսակցական քաղաքացիին պատկանելիութիւնը։ Այդ ժամանակ պիտի գայ այն օրը, երբ պարզ քաղաքացին պիտի գործէ իր գործերով, իսկ կուսակցականը քաղաքական իր գործերով, այնպէս ինչպէս բոլոր զարգացած երկիրներու ժողովուրդները։

Գալով յառաջիկայ 22 սեպտեմբերի ընտրութիւններուն, իրականութիւն է արդէն, որ այժմու նախագահի Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի թեկնածութիւնը առաջադրած են այլեւայլ կուսակցութիւններ եւ բազմաթիւ կազմակերպութիւններ։ Լ. Տէր-Պետրոսեանի մրցակիցները Սերգէյ Բադալեան, Արամ Սարգսեան, Վազգէն Մանուկեան, Պարոյր Հայրիկեան եւ ուրիշներ, ինչպէս կ'երեւի, քաղաքական բեմին վրայ եւ որեւէ ժողովրդականութիւն գտած են ու պիտի գտնեն, ցոյց տուած է ու պիտի տայ ժամանակը։ Նախագահ Լ. Տէր-Պետրոսեանի մրցակիցները, իրենց մասնագիտական, դիւանագիտական եւ վարչական կարողութիւններով որքան ալ յարգելի անձնաւորութիւններ ըլլան մեր քաղաքական բատերաբեմին վրայ, բայց ներեն մեզի բացորոշապէս յայտարարելու, որ անցնող հինգ տարիները ցոյց տուին ու համոզեցին, թէ մեր ժողովուրդին անունը յլլան Հայաստանի Արցախի թէ սփիւռքի մէջ, եւ մեր երկրին բարիքին համար, տակաւին նախագահութեան յարմարագոյն թեկնածուն է ու կը մնայ Լ. Տէր-Պետրոսեանը։

Մեր հիմնաւորումները այս յայտարարութեան ու համոզումին համարաս...

եւ արտաքին անվտանգութեան, ա-ղահովութեան խնդիրը, այդ իշխանութիւնը իրաւունք չունի զոյանալու։ Այս իմաստով անցնող հինգ տարիներու ընթացքին Հայաստանը, բաց պատերազմական տեւայններու, կազմեց եւ ունեցաւ անելի քան 60000-նոց բանակ մը, որ կը համրուի նոյն ամէնէն առոյգով երաշխիքը մեր առողջութեան։ Բաց ասկէ, այսօր ռազմական պատրաստուածութենէն զինուած ըլլալու մասին գաղափարը չնկատուած է փոփոխուցումն վը անցեալ տարի կնքուած ռուս-հայկական 25 տարուան դաշնագրի, որուն համաձայն, արտաքին յարձակման մը պարագային պատերազմ մեր բարեկամը օգնութեան հասնելու պարտաւորութեան տակ կը գտնուի։ Իսկ ներքին անվտանգութեան իմաստով այսօր զաղտնիք չէ ու բոլորին ծանօթ է, որ ներքին ապահովութեան ծառայութիւնները, որոնք կազմակերպուած ու կանոնաւոր համակարգ կը հսկեն մեր ժողովուրդին անդորրը, խաղաղ ու հանգիստ կեանքը եւ կը պայքարին յանցագործութեան դէմ։

Երկրորդ, ընդհանրապէս մեր ժողովուրդը, բայց մանաւանդ օտար ձեռնարկներ մեր դիւանագէտներուն եւ դիւանագիտութեան մասին միշտ ալ թերահաւատութեամբ արտայայտուած են։ Օրինակ զերմանացի բանաստեղծ Ֆ. Լուսան, խօսելով պատմութեան մը անդրադառնալով հայոց քա-

Մեր հանրապետութիւնը շատ անելի դիտումով սկսած է համաշխարհային վարկեր ստանալ, քան նորանկախ միւս հանրապետութիւններէն շատերը։ Մեր նոր դիւանագիտական ամէնէն ակնառու յաջողութիւններէն մէկը կարելի է նկատել Արցախեան հարցին նկատմամբ միջազգային բատերաբեմին վրայ Հայաստանի տեսակէտներուն եւ դիրքորոշումներուն գտած ընդունելութիւններն ու անոր նկատմամբ ցուցաբերուած հասկացողութիւնը։ Չմոռնանք նաեւ ու ոչ նուազ բազմաթիւ երկիրներու հետ կնքուած բարեկամական, տնտեսական, զինուորական, մշակութային եւ այլ համաձայնութիւններու մասին։

Երրորդ՝ շնորհիւ Լ. Տէր-Պետրոսեանի եւ անոր գլխաւորած իշխանութեան աշխատութեան անցնող հինգ տարիներուն մեր երկրին մէջ ստեղծեց կայունութիւն, չեղան ներքին խլրտումներ կամ քաղաքական բախումներ, ելք մը, որ շատ կարեւոր է մեզի համար։

Չորրորդ՝ Արցախի մէջ ձեռք ձգուած յաղթանակները թէեւ գլխաւորապէս Արցախցի ու Հայաստանցի մեր հայրենակիցներուն քաջերուն ու արեան արդիւնքն է, սակայն այդ տարողութեամբ ու բազմաթիւ փառքերութիւններ հանդուրժող, կազմակերպող, առաջնորդող, վերջապէս քաղաքական միջազգային մակարդակի վրայ վերահսկող

կ'անենար ՀՀԸ 7-րդ համագումարին։

Հայրենի մեր եղբայրներն ու քոյրերը յառաջիկայ 22 սեպտեմբերին պիտի տողունին քուէատուփ ընտրելու երկրին նախագահը։ Իսկ մենք, որ-պէս սփիւռքահայեր, թէեւ իրաւունք չունինք քուէարկելու, սակայն սեպտեմբերի 22-ին մեր սիմվոլիկ ձայնը պիտի տանք արժանաւորին, հայ ժողովուրդի նաւը ղեկի առաջով ափեր առաջնորդող զաւակներէն մէկուն Լ. Տէր-Պետրոսեանին։

Վերջացնելէ առաջ, նախընտրական օրերէն մինչեւ ընտրութեանց արդիւնքներուն հրապարակումը նախագահական ամէն մէկ թեկնածուի իրաւունքն է պայքարիլ յաջողութեան հասնելու համար, սակայն «քաղաքակիրթ» ձեւով, փոխադարձ յարգանքի ոգիով։ Ասիկա բոլոր քաղաքակիրթ ժողովուրդները կ'ընեն։ Բայց երբ ընտրութիւններու արդիւնքները հրապարակուին ու յայտարարուի նոր նախագահին անունը, այդ վայրկեանէն սկսեալ բոլորը մրցակից թեկնածուներէն եւ անոնց կողմնակիցներէն սկսեալ մինչեւ ծայրայեղ ընդդիմադիրներ պէտք է արժանին մատուցեն ընտրուած նախագահին եւ օգնեն իրեն։

Այս առթիւ կ'ուզեմ իմ եւ շրջանակիս խոր զոհունակութիւնը յայտնել, որ ՌԱԿ-ի գաղափարախօսութիւնը հայրենի հողին վրայ նոյնութեան եւ առաջ մղող ՀՌԱԿ-ը, ինչպէս առաջին 1991 թ. ընտրութեան ժամանակ, ճիշդ կողմնորոշուելով առաջադրած էր Լ. Տէր-Պետրոսեանի թեկնածութիւնը, այս նոր ընտրութեանց առթիւ ալ կը պաշտպանէ արժանաւոր նոյն թեկնածուն։ Մենք կասկած չունինք, որ հայրենի հողին վրայ ՌԱԿ-ի գործն ու գաղափարախօսութեան ծառանգորդը ՀՌԱԿ-ը, այլ կողմնորոշում ունենար։ Հայաստանին ու հայրենի ժողովուրդին բարօրութեան համար գործող ՀՌԱԿ-ին եւ անոր առաջադրած նախագահական թեկնածուին նորանոր յաջողութիւններ կը մաղթենք։

ՕՀԱՆ ՊՕՏՈՅԵԱՆ
Ստոքհոլմ, Մոնթրէալիզեն,
ՌԱԿ-ի Համբարձ Էնֆ եւ Մարի
Մանուկեան վարժարանի տնօրէն

ԿԸՀ ՆՈՐՍ

ՄԱԿ-ը Հայաստան դիտորդներ չի ուղարկի

Դիտորդներ կգան ԵԱՀԿ-ի անդամ եւ այլ երկրներից

ԿՀԸ-ի սեպտեմբերի 3-ի նիստում Խ. Բեգիրջյանը ներկայացրեց ուշագրավ տեղեկատվություն օտարերկրյա դիտորդների եւ արտասահմանում գտնվող մեր հայրենակիցների ընտրություններին հետեւելու (1-ին դեմքում) եւ մասնակցելու մասին (2-րդ դեմքում)։

Պարզվեց, որ ՀՀ նախագահական ընտրություններին հետեւելու համար ԿԸՀ-ի կողմից հրավերներ են ուղարկվել հեղինակավոր միջազգային կազմակերպություններին ՄԱԿ, Եվրախորհուրդ, Եվրամիություն, ԵԱՀԿ, ԱՊՀ (վերջին 4-ի դեմքում՝ այդ կազմակերպությունների խորհրդարանական ասամբլեա եւ գործադիր խորհուրդ)։ ՄԱԿ-ը սակայն մերժել է այդ հրավերը ոչ թե այն հիմնավորմամբ, թե «Հայաստանը ժողովրդավարական երկիր է», ուստի ընտրությունների հետեւելը աննպատակահարմար է, այլ մերժումը պատճառաբանել է նրանով, որ ԿԸՀ-ն այդ հրավերը պետք է ուղարկեր ընտրություններից 3 ամիս առաջ։ Սակայն, ինչպես ներկայացրեց Բեգիրջյանը, 3 ամիս առաջ ԿԸՀ-ն դեռեւս կազմավորված չէր, ուստի եւ հրավերներ ուղարկել չէր կարող։

ԿԸՀ նախագահին «խիզախությունը» ընդգծեց, որ ՄԱԿ-ը 400 դիտորդ էր ուղարկել Կամբոջա «համընդհանուր անգրագիտությունը վերացնելու համար» (նկատի ունի ընտրությունների կարգի բացատրումը կամբոջացիներին–Ն. Մ.)։

Այստեղ Ֆ. Բեհիկյանը նկատեց, որ այս կտրվածքով դատելով դեմքում ՄԱԿ-ը Հայաստան դիտորդներ կուղարկի «20 տարի հետո» (համընդհանուր անգրագիտությունը վերացնելու համար)։

Առաջին դիտորդը ժամանել է Ֆինլանդիայից, Վարշավայի ժողովրդավարական ինստիտուտի եւ մարդու իրավունքների խորհրդից նաեւ ներկայացուցիչներ են եկել (Լեհաստանը ԵԱՀԿ անդամ է)։

ԵԱՀԿ անդամ երկրների դիտորդների խումբը ղեկավարում է Սայմոն Օսբոռնը (Մեծ Բրիտանիա)։ Գերմանիայից (ԵԱՀԿ անդամ) ներկայացված է 6 հոգի, ԱՄՆ-ից նախնական 3-ը, վերջում այդ թիվը կհասնի 20-ի։ Շվեդիայից պետք է գա մեկ դիտորդ, Նորվեգիայից 2-ը։

Օտարերկրյա դիտորդների հայտերի ներկայացման վերջին ժամկետը սեպտեմբերի 15-ն է։

Իսկ ինչ վերաբերում է արտասահմանում հաշվառման կանգնած ՀՀ քաղաքացիներին, ապա, ըստ Բեգիրջյանի ներկայացրած տեղեկանքի, պատկերն այսպիսին է. Լոս Անջելեսի մեր հյուպատոսարանում հաշվառման են կանգնած 3200 ՀՀ քաղաքացիներ, Վաշինգտոնում՝ 3300։ Փարիզում այդ թիվը 250-ի չի հասնում, Բրյուսելում 18 (նրանք գրված են Բելգիայով եւ Հոլանդիայով), Իրանում հաշվառման են կանգնել 2-ը, Ռուսաստանում՝ 180-ը։

Բեգիրջյանը տեղեկացրեց, որ Մոզամբիկում բնակվող 300 հայեր ցանկություն են հայտնել մասնակցել ընտրություններին, սակայն նրանց հաշվառման կանգնած լինելու խնդիրը բաց է մնում, քանի որ, ըստ Բեգիրջյանի, դա ոչ թե ԿԸՀ-ի, այլ ԱԳՆ-ի խնդիրն է։

Այստեղ Ա. Մաշուրյանը (ԱԻՄ) ուրախ հետաքրքրվել «Ինչ՝ այդ անտերում տեղամաս կարելի՞ է բացել»։

Ի պատասխան ԿԸՀ նախագահը մտածեց, ինչը նշանակում էր՝ ոչ։

ՆՈՐԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆՅԱՆ

ԱԶԳ

Միջազգային

Այժմ, երբ Ռուսաստանում ընտրություններն ավարտվել են Արեւմուտքի նախընտրած թեկնածուի հաղթանակով, ժամանակն է նայել եւ շտկել մի լուրջ բացթողում:

Սառը պատերազմը շահած երկրները պետք է հավատային եւ վերջնականապես մշակեին խոշոր տնտեսական ռազմավարություն` իրենց պարտության մասնիկ ամբողջական գլխավորության նկատմամբ: Այդ գործում շարունակվող ձախողումը պատճառ է դարձել նրանց մտադրությունների վերաբերյալ տարակուսանքների, առանձնապես Ռուսաստանի խորքի կամ էլ, վերջին հաշվով, Նվաճողության լիովին անդամ դառնալու հավակնությունը: Նման անվստահության հոյսերը խորտակվում են, որոնք հետագայում է հիասթափություն, որը ավելացնում է ռուսների ընդդիմությունը Արեւմուտքի նկատմամբ: «Արգինս արդեն խոսել կերպով ընդունակ է, չնայած անտարբերությունից, որը կողմերից հետպատերազմյան Մարշալի պլանի նմանությամբ Ռուսաստանին խոշորածավալ ծրագիր մշակելու անկարողության համար:

Սակայն Արեւմուտքի կողմից կարող է անհոգություն դրսեւել նման վտանգի: Լիովին անդամության լիարժեքը շատ մեծ դարձել է, նրանից հեռացումը հոգեբանորեն համար: Սակայն Յորքյակը պետք է բացահայտ ձեւով հայտարարի, որ Ռուսաստանին կարգավորել որպես անդամի, երբ նա առաջացնի իր խաղաղասեր շուկայական եւ դեմոկրատական ընդունակ զանազան չափանիշները, որը, չնայած Մոսկվայի հայտարարություններին, դեռ չկա: Ռուսաստանը նույնպես կընդունվի Ժնեւում Արեւմուտքի համաեվրոպական կազմակերպությունը, երբ պատրաստ լինի ընդունելու նրա կանոնները:

Իր հերթին, Արեւմուտքը պետք է

ԱՇԽԱՐՀ

Արեւմուտքը ռուսական ռազմավարության կարիքն ունի

տանում: Ժամանակն է մի հարց արծարծել` արդյոք Արեւմուտքը իրապես սովոր՞ է 20-րդ դարի ամենախարխուլ դասերից մեկը. հարթելով մեծահոգի լինելու համար զինել:

II աշխարհամարտից հետո Գերմանիան վերականգնելու եւ նրան դեմոկրատական ազգերի համայնք վերադարձնելու գործում դաշնակիցների հաջող ջանքերը, որոնք I-ին համաշխարհային պատերազմից հետո նրանց ձախողման լրիվ հակադրությունն էին, համարվում են պատմության մեջ միջազգային ամենահաջող փորձերից մեկը: Իհարկե, Արեւմուտքը փորձել է բարեհոգություն ցուցաբերել Ռուսաստանի հանդեպ: Արեւմտյան ղեկավարները տնտեսական եւ ժխտական աջակցության հետ մեկտեղ, Միջազգային արժութային հիմնադրամից մեծ վարկեր են «դրկել», իսկ երկկողմանի օգնությունը մեծ առեւտրի դրամը նախանցյալ էր աճացրել: Սակայն Արեւմուտքի նախաձեռնությունները հաճախ եղան մասնակի, իսկ նրանց հիմքում ընկած սկզբունքներն երբեք պարզ չբացահայտվեցին: Հետեւանքը եղավ անհիմն հույսերի աճը. օրինակ Ռուսաստանի շուկա փոխը 7 ամենազարգացած երկրների խմբի մեջ մտցնելու քայլը պատրաստելու ինչպես եղավ առաջին քայլ դեպի ազատ տնտեսական պայմանների տարածում: Իսկապես եթե դա հնարավոր չի լիներ, եթե ոչ անհամեստ կեղծիք կամ թերեւս գործողության կարող էր լինել մեծ զանազանությունների հետեւանքով: Արեւմուտքի Ռուսաստանի նկատմամբ հարաբերությունների մեծ մասը թերահավատությունը պայմանավորված էր` Ռուսաստանի համագործակցությունը համարվում էր կարեւոր միջազգային հարցերում, ինչպես հետագայում դարձավ, իսկ խնդիր հենց այն է, որ այն պետք է լիներ պարզ չի կարող խոսել իր համար:

Շատ կարեւոր է նաեւ պարզ դարձնել, թե ինչը չի կարող խոսակցել: Մարշալի պլանը խոսակցություն դարձավ, որովհետեւ եվրոպացիներն Եվրոպայի ամբողջական տնտեսության հիմնական կառույցները, այսօրվա Ռուսաստանն այն չունի:

Եվրամիությունը, իր հերթին, չի կարող անել իր կարողություններից ավելին: Ռուսաստանը պարզապես շատ մեծ եւ խճճված է, ոչ էլ ռոյալական է երկուսի նրա անդամ դառնալու համար: Այս դրույթը պետք է հասկացնել հենց այս պահին: Իսկ ինչ վերաբերում է ՆԱՏՕ-ին, պետք է հիշել, որ Նրա այժմյան անդամներ, ինչպես են Ֆրանսիան եւ Գերմանիան, պետք է պատրաստեն Ռուսաստանին անդամակցության խմբի մեջ մտցնելու ծրագիր, որ ՆԱՏՕ-ի կողմից ներկայացված տնտեսական նախադրյալները, որոնք տրվել էին նախկին խորհրդային երկրներին, այսօր շատ կարեւոր են:

Այստեղ հիմնական սկզբունքն այն է, լինելով, որ Արեւմուտքը պատրաստ է անելու իր ուժերի ներածը Ռուսաստանին ինտեգրացնելու միջազգային տնտեսական համակարգին, նախապես Մոսկվայից ստանալով երաշխիքներ, որ նա կկատարի համաձայնությունների իր բաժինը:

Իրենց կողմից, նախագահ Ելցինը եւ իր աշխատակիցները պետք է ավելի լուրջ մոտենան շուկայական տնտեսության մեխանիզմի գործունեությունը ապահովելու մի ծրագրում, որը ամփոփված է պատասխանատու իշխանության բարձր մակարդակներում, եւ գործեն լավ դրա: Անհատականությունը չպետք է ճնշվի ռուսներին այն ամենը, ինչ նրանք ուզում են, մինչեւ որ նրանք չհամարեն խաղալ արեւմտյան կանոններով:

«ՀԵՐԱԼԴ ՏՐԻԲՅՈՒՆ»

ՄԿԱՆԴԻՆԱՎԻԱ

Եվրոպայի հյուսիսը կդառնա ոսկու արդյունահանման կենտրոն

Հյուսիսային Ֆինլանդիայում օրերս բացվեց ոսկու արդյունահանման ձեռնարկություն: Դրա հզորությունը կազմում է տարեկան մեկ տոննա ոսկի մետաղ: Արդյունահանումը նախատեսված է 5-7 տարվա համար: Առայժմ ոսկերեր շրջանն ընդգրկում է 340 հեկտար մակերես, սակայն ֆիննական «Քեմա մայնինգ Օյ» ֆիրման շարունակում է երկրաբանական հետազոտությունները հուսալով հայտնաբերել նոր հանքավայրեր: Նա ոսկու արդյունահանման ծրագրում արդեն ներդրել է 70 մլն մարկ:

Դեռ այն ժամանակներում, երբ Ֆինլանդիան մտնում էր ռուսական կայսրության կազմի մեջ, երկրի անդրբեւեռային շրջանը «ոսկու տենդ» էր ապրում: Հենց այդ ժամանակից 1871 թ. 57 կգ ոսկի:

«Քեմա մայնինգ Օյ»-ի նոր հանքավայրը գտնվում է նախկին հանքից մոտ 100 կմ հեռու, որտեղ ֆինները բացել են «ոսկու բանկաբանը»: Այդ ֆիրմայի կարծիքով 70 տոկոսը պատկանում է շվեդական «Թեռա մայնինգ AB» ընկերությանը, որի Շվեդիայի հյուսիսում պատկանում է Եվրոպայի խոշորագույն հանքավայրը:

Այդ հանքից արեւմուտք շվեդական Գուլիդեն կայանի շրջանում վերջերս հայտնաբերվեց ոսկու խիտ հանքաշերտ, որի պարունակությունը գնահատվում է 7 տոննա: Մի ժամանակ այստեղ գործում էր Գոլդենի հին հանքը, որով փաստորեն վել էր Շվեդիան: Երկար տարիներ այն համարվում էր սպառված:

1996 թ. մարտին Շվեդիայի նույն շրջանում, միայն մի քիչ արեւմուտք, շվեդները հայտնաբերեցին ոսկու նոր հանքավայր: Դա վերջին 70 տարում խոշորագույն հայտնագործությունն է: 350-500 մետր խորությամբ ոսկեբեր հանքավայրի պաշարները կազմում են մոտ 12 տոննա մետաղ: Շվեդները անմիջապես հարցնում են, որ ներկա գներով ոսկու այս երակը կարող է երկրին բերել մեկ միլիարդ կրոն (150 մլն դոլար): Ստոկհոլմի մամուլն այս կապակցությամբ նշում է, որ երկրում սկսվում է «շվեդական Կլոնդայքի» ժամանակաշրջանը, եւ որ հանքավայրի մեծությամբ կդառնա Շվեդիայի հյուսիսային շրջանների տնտեսությանը:

Ոսկու ռուդաներ են կուտակված նաեւ Նորվեգիայում, որի գլխավոր բնական հարստությունը առայժմ կազմում են Հյուսիսային ծովի նավթն ու գազը: Այս տարվա սկզբին «Դրոլանդ AC» փոքր ֆիրման հայտարարեց, որ Ֆինմարկի շրջանում ինքը հայտնաբերել է ոսկի կերպի նշանի հրում, որտեղ ոսկու պարունակությունը 1 տոննա հանքանյութի մեջ կազմում է 3,8 կգ: Դա մոտ 1000 անգամ ավելի է այն հարստացվածությունից, որն արդարացնում է հանքավայրի արդյունաբերական շահագործումը:

Վերջին տարիներին ֆիննական, շվեդական եւ արտասահմանյան ընկերությունները Եվրոպայի հյուսիսում սկսել են նաեւ ադամանդների երկրաբանական որոնումներ: Դեռ 1994 թ. ֆիննական «Մալմիկաուպա Օյ» ֆիրման, որն ավստրալիական «Աշթոն մայնինգ լիմիտեդի» մասնաճյուղն է, Ֆինլանդիայում հայտնաբերեց այդ թանկարժեք քարերի հանքավայր: Նախագծի ղեկավար Մասսի Տյոնիի խոսքերով, 100 տոննա հանքաքարից ստացվում է 30 կարատ ադամանդ:

Այս հայտնագործությունը խոշոր երկրաբանական սենսացիա դարձավ: Նոր եւ մանրամասն հետազոտություններից հետո փորձագետները այն եզրակացության են եկել, թե ադամանդաբեր շրջանը կարող է ընդգրկել Ֆինլանդիայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի եւ Ռուսաստանի (Արխանգելսկի ու Մուրմանսկի մարզեր, ինչպես նաեւ Կարելիա) ընդարձակ տարածքներ:

Նորվեգիայի պատմության մեջ առաջին անգամ այդ երկրի լեռներում ադամաս է հայտնաբերվել:

«ԷՔՍՊԵՐՏԱՅԱ ԲՅՈՒԼԵՏԵՆ»

ՎԱՐՇԱՎԱ

Ռուսաստանի նահանգապետերի ընտրություն. 1:0 հօգուտ Ելցինի

2 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԲԲՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ռուսաստանում նոր ընտրարշավ է սկսվել` 52 տարածքների վարչակազմերի ղեկավարների, այսինքն նահանգապետերի ընտրություններ, որոնք կտեւեն 4 ամիս: Նահանգապետերը, որոնց առաջ նախագահ Ելցինն էր նշանակում, կդառնան Դաշնային ժողովի վերին պալատի` Դաշնության խորհրդի անդամներ: Մեկնաբանները նշում են, որ ընտրությունների արդյունքում Դաշնության խորհրդի կազմը էապես կարող է փոխվել, եւ եթե կոմունիստներն ու նրանց կողմնակիցները 10 տեղից առավել ստանան, նրանք Դաշնային ժողովի երկու պալատն էլ կվերահսկեն:

Այսօր առաջին նահանգապետական ընտրություններում, որը տեղի ունեցավ Սարատովի մարզում, հաղթեց Բորիս Ելցինի կողմնակից ղեկավար Դմիտրի Այակովը: Նա ստացավ ձայների ավելի քան 81 տոկոսը: Նրա հիմնական ախոյանը` կոմունիստական կուսակցության թեկնածու Անատոլի Գորդեեւը ստացավ ձայների մոտ 16 տոկոսը: Հետաքրքիրն այն է, որ Սարատովը, որը գտնվում է Մոսկվայից 700 կմ հարավ-արեւելք, մտնում է այսպես կոչված «կարմիր գոտու» մեջ, ուր հաղթանակ գործեն են եղել կոմունիստական ուժերը:

ՇՐՋԱՆ

Պառակտված քրդերով միասնական Քրդստան հնարավոր չէ ստեղծել

Շաբաթ օրը Սադդամ Հուսեյնի շուրջ 40 հազար զինվորներ մտան Իրաքի հյուսիսային շրջանները, որոնք Պարսից ծոցի պատերազմից հետո դաշնակիցների կողմից արգելված գոտի էին հռչակվել Հուսեյնի բանակի համար: Կամառ մարտերից հետո 300 իրաքյան տանկերը եւ մի քանի հարյուր զրահամեքենաներ, որոնց ուղեկցում էին Մասուդ Բարզանիի ղեկավարած «Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցության» ջոկատները, գրավեցին իրաքյան Քրդստանի վարչական կենտրոն Էրբիլ քաղաքը, ճեղքելով այնտեղից Ջալալ Թալաբանիի «Քրդստանի հայրենասիրական միության» կոչվող քրդական մյուս գլխավոր խմբավորման զինյալներին: Էրբիլի քաղաքապետարանի վրա բարձրացվեց Իրաքի դրոշը: Այդ հարձակումից հետո հազարավոր, այս անգամ արդեն իրանցի զինվորներ ներխուժեցին Իրաքի հյուսիսային շրջաններ եւ ծնեցին Բաղդադի աջակցությունը ստացող «Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցության» ջոկատներին: Ըստ քրդական աղբյուրների` Իրանի զորքերը 40 կմ խորացան Իրաքի տարածք: Կիրակի օրը, ըստ Իրանի Իրնա լրատվական գործակալության հաղորդագրության, Սադդամ Հուսեյնի բանակն ու Բարզանիի ջոկատները գրավեցին Սուլեյմանիյա քաղաքը, որը Թալաբանիի զինյալների պատկանող վերջին հենակետն էր: Այս հաղորդագրությունը, սակայն, հերքվել է պաշտոնական Բաղդադի կողմից: Ջալալ Թալաբանին, ըստ արեւմտյան գործակալությունների, մերժել է Մասուդ Բարզանիի հետ հաշտվելու հնարավորությունը: Այսպիսով, օգտվելով Թալաբանիի եւ Բարզանիի բռնամարտությունից` իրաքյան, իրանյան եւ թուրքական տարածքներում միասնական քրդական պետության ստեղծման հակառակորդները կարողացան ջարդ տալ քրդերին: Սադդամ Հուսեյնի հրամանով Իրաքի զորքերը երկուշաբթի օրը մասամբ ետ քաշվեցին երկրի հյուսիսային, քրդական մասերից: Շաբաթ եւ կիրակի օրերին քրդերի անվտանգությունը երաշխավորած դաշնակիցներն իրենց մտահոգությունը միայն հայտնեցին Սադդամ Հուսեյնի զորքերի ներխուժման կապակցությամբ: Ըստ որոշ տեղեկությունների, Իրաքի նավթը մթերի փոխարեն ՄԱԿ-ի գործարքը հետաձգվեց, ամերիկյան օդուժը կրկնապատկեց քրդական տարածքների վրայով կատարվող պարեկային թռիչքների քանակը, Պարսից ծոցում գտնվող ամերիկյան զորքերն ուժեղացվեցին: Երկուշաբթի օրը Սպիտակ տան ներկայացուցիչ Մայք Մակքերին հայտնեց, որ Սադդամ Հուսեյնը պետք է պատժվի իր գործողության համար: Նույն օրը հայտնվեց նաեւ, որ Սաուդյան Արաբիայում է գտնվում ամերիկյան մի պատվիրակություն, որը գլխավորում է ԱՄՆ-ի գլխավոր շտաբի պետ գեներալ Ջոն Շալիկաշվիլին: Նախագահ Քլինթոնի վարչակազմի մի պաշտոնյա, որը ցանկացավ հայտնել իր անունը, ասաց, թե պատվիրակությունը մեկնում է նախագահի հանձնարարած գործողության իրականացման ծրագիր: Ինքը` նախագահ Քլինթոնը, այդ կապակցությամբ հեռախոսային բանակցություններ վարեց մի շարք երկրների ղեկավարների հետ: Ինչեւէ, եթե նույնիսկ Սադդամ Հուսեյնը պատժվի էլ, միեւնույն է, իրենց ղեկավարների պառակտման պատճառով քրդերը լուրջ հարված ստացան:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բաքվում կվավերացվի Շահդենիզի շահագործման համաձայնագիրը

3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՏՐՏ: Այս ամիս Ադրբեջանի Միլլի մեջլիսը կվավերացնի ադրբեջանական Շահդենիզ նավթահանքի շահագործման վերաբերյալ համաձայնագիրը: Այդ կապակցությամբ Ադրբեջանի նավթային ընկերության ՍՈԿԱՐ-ի ներկայացուցիչները հայտնել են, որ համաձայնագրին վերաբերող բոլոր փաստաթղթերը ներկայացրել են մեջլիսի քննարկմանը: Համաձայնագիրը, ուր 9 տոկոս փայաբաժին ունի Թուրքիան, ստորագրվել է 1996 թ. հունիսի 4-ին: Կոնսորցիումի անդամ են նաեւ Անգլիան` 51 տոկոս, Ադրբեջանը` 10 տոկոս, իսկ մնացած 30 տոկոսի փայատերերն են Ռուսաստանը, Ֆրանսիան եւ Իրանը: Ենթադրվում է, որ Շահդենիզի հանքավայրում կա 400 միլիարդ խորանարդ մետր բնական գազ եւ 100 միլիոն տոննա նավթ: 30 տարվա համար նախատեսված նախագծի վրա կծախսվի 4 միլիարդ դոլար:

Թուրքիայի Ազգային ժողովի նախագահը մեկնեց Եգիպտոս

Եգիպտոսի պառլամենտի նախագահի հրավերով Կահիրե մեկնեց Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի նախագահ Մուստաֆա Քալեմլիի գլխավորած թուրք խորհրդարանականների պատվիրակությունը: Հանդիպումների ընթացքում կքննարկվեն միջխորհրդարանական կապերի ընդլայնման, Միջին Արեւելքում եւ հատկապես Հյուսիսային Իրաքում տեղի ունեցող վերջին իրադարձությունների եւ տարածաշրջանային ու միջազգային բնույթի մի շարք հարցեր:

...իսկ դեսպանախորհուրդ Յըլմազը` Ուկրաինա

Պետնախարար Այֆեր Յըլմազը աշխատանքային այցով մեկնեց Ուկրաինայի մայրաքաղաք Կիեւ: Յըլմազը Ստամբուլի օդանավակայանում հայտարարեց, որ «2 երկրների տնտեսական հարաբերությունները լավացած զարգացման մակարդակի վրա չեն, բայց բավականին շոշափելի է ընդլայնվում»: Յըլմազը նշեց, որ Կիեւում մանրամասն կքննարկվեն ստորագրվելիք մի շարք համաձայնագրերի հետ կապված առանձնահատկությունները: Պետնախարար Այֆեր Յըլմազի հետ Ուկրաինա մեկնեց նաեւ 80 հոգուց բաղկացած թուրք գործարարների խումբը:

ԱԶԳ

Մշակույթ

Վտարանդի 29 բեկոր

Սեպտեմբերի 6-ին կբացվի «Հայ ոգու կամուրջներ» ցուցահանդեսը՝ Մեծ հայրենադարձության 50-ամյակին

Եւ մեկ ամիս, եւ Ազգային պատկերասրահի վերջին՝ 1960-ից մինչեւ 1990-ական թթ. հայ կերպարվեստը ներկայացնող ցուցասրահները մյուս սրահների նման պատրաստ կլինեն ընդունելու արվեստասերներին: Իսկ մինչ այդ, սեպտեմբերի 6-ին, այստեղ կբացվի հայրենադարձ արվեստագետների ցուցահանդեսը, որին պատկերասրահի տնօրեն Շահեն Խաչատրյանը առանձնահատուկ նշանակություն է տալիս: «Անցել է 50 տարի այն օրերից,— ասում է տնօրենը,— երբ հայրենիք եկան այնքան արվեստագետներ, ինչպիսիք են Հարություն Կալենցը, Պետրոս Կոնտուրաջյանը, Բարդուղ Վարդանյանը, Արամ Ղարիբյանը, խեցեգործներ, կիրառական արվեստի վարպետներ: Հայրենիքում ապրելով, նրանք դառնությամբ կարոտ հայրենիքի հանդեպ, ինչը նրանց արվեստին տվեց մի ուրիշ հմայք: Այդ խոր ճիչը, հոգու վերապրումները դեպի հայրենիք վերածվելով նկարիչների արվեստի մեղեդին է:

Անհրաժեշտություն է այսօր նորովի հայացքով դիտել անցածը, 50-ական թթ. այդ դառը ժամանակահատվածը, որ սփյուռքից եկած արվեստագետներն անցկացրին հայրենիքի արվեստագետների հետ: Պետք է վերագնահատել ոգու ինչպիսի՞ կամուրջներ ստեղծեցին նրանք:

29 անուն է ներկայացված ցուցահանդեսում, որոնց մի մասը հայրենադարձվել է 1946-ին: Շնորհալի արվեստագետներ Մելքոն Քեբաբջյանն ու Գրիգոր Մերձյանը գալուց մեկ տարի անց կնքեցին իրենց մահկանացուն, չարդարացնելով հայրենիքում ստեղծագործելու երջանկությունը: Մյուսները հաճախ անտեսվեցին, չցուցադրվեցին, անհատական ցուցահանդեսներ այն ժամանակ չունեցան, մի մասը՝ «երկրորդ կարգի» արվեստագետներ համարվեցին: 50-ական թթ. գեղանկարիչներից ներկայացված են Հովհաննես Ասատրյանը, Հարություն Կալենցը, Բարդուղ Վարդանյանը, Արամիկ Ղարիբյանը եւ ուրիշներ: 60-ականներին մեր արվեստը հարստացավ նոր անուններով. Հակոբ Հակոբյան, խեցեգործներ Երվանդ Գոչաբաշյան, որ առաջին կրթությունը ստացավ Հայաստանում, Արփո Չաֆճայյան, Ալիս Մելիքյան, լուսանկարիչ Անդրանիկ Քոչար: Նրա գործերի առջեւ մտածում ես, որ գործ ունես լուսանկարչության հետ: Անդրանիկ Քոչարի լուսանկարները ներկայացվելու են ծննդավայրում եւ սկզբնավորելու են ցուցադրանքը:

Ներկայացված հեղինակներն իրենց անհատականությունը պահպանած, իրենց արվեստի ինքնատիպությունը հաստատած արվեստագետներ են: Նրանցից Պետրոս Կոնտուրաջյանը ողբերգական ճակատագիր ունեցավ՝ կյանքն ավարտելով ինքնասպանությամբ: Հոգեկան հիվանդությունն ծնած բերեց Միհրան Սյուսեճյանը: Երբ նրանց առանձնացնում ենք, չի նշանակում, թե մյուսները ավելի լավ վիճակում էին: Պարզապես այս անգամ 50-ամյակն առիթ է, որ հայրենադարձ արվեստագետներին ներկայացնենք»:

Հակոբ Հակոբյան. «Տեղ»

ԳԱՅԱՆԵ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

«Պատմությունը՝ որպես մի մեծ ներկայացում»

Երեկ «Ազգը» նվեր ստացավ: Արվեստաբան Հենրիկ Հովհաննիսյանը մեր գրադարանը հարստացրեց իր «Հայ թատրոնի պատմություն. XIX դ.» հատորով, եւ որը բերելիս այլեւս տեսած առաջին տողը վերնագիր դարձրի: Արվեստագիտության դոկտորի այս աշխատությամբ ամբողջացվում եւ տեսականորեն իմաստավորվում է 19-րդ դարի հայ դրամատիկական թատրոնի ու թատերագիտության պատմությունը: Թատրոնը դիտվում է իր հասարակական ու գեղարվեստա-մշակութային դերերի միասնության մեջ, որպես ժողովրդի հոգեւոր կենսամեկը, ազգային ու քաղաքացիական կյանքի խորհրդանիշը: Մանրամասնորեն վերլուծվում են ժամանակի բեմական գրականությունը, թատերագիտական միտքը եւ դերասանական արվեստը, կարդում ենք գրքի անոտացիայում:

«1988-ի փետրվարյան օրերից երջվեց մեր դիրքն աշխարհի ու պատմության հանդեպ: Ցանկություն առաջացավ վերստին խոսել մեր հոգեւոր եւ հասարակական ձգտումների մասին, զննել երեկվա անցած ճանապարհը, հանդիսականը լինել այն չտեսած իրականության, որը կոչում ենք թատրոն, մտածելով, թե այդ է եղել մեր ազգային երազների ամենաշեղ լուսամուտը»: Հենրիկ Հովհաննիսյանի առաջաբանում գրված այս բառերը «սփոփում ենք» փնտրել «Նաիրի» հրատարակչությանը եւ «Նոյ» տպարանում ստեղծված այս 552 էջանոց գիրքը: Հրատարակության բերեւս միակ ակնառու թերությունը լուսանկարների խամրած որակն է:

Հենրիկ Հովհաննիսյանի հետ հարցազրույցը՝ մեր առաջիկա համարներում:

ՂԱՐԱԲԱՂ

Դասագրքեր «Ուսում» ծառայության հետ պայմանագրով

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ուսումնասիրելով դասագրքերի պահանջարկը, ԼՂՀ կրթության, գիտության եւ մշակույթի նախարարությունը պայմանագիր է կնքել ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության համակարգում գործող «Ուսում» ծառայության հետ: Դասագրքերի իրացումից ստացված հասույթը կփոխանցվի այդ ծառայությանը:

Նախարարությունը պատվիրել է հիմնականում նոր ուսումնական ծրագրերին համապատասխանող եւ անցյալ տարի քիչ քանակությամբ ստացված, սակայն մեծ պահանջարկ ունեցող այնպիսի դասագրքեր, ինչպիսիք են կրտսեր դպրոցի համար մեկանգամյա օգտագործման գիրք-տետրերը, միջին եւ ավագ դպրոցների համար «Հայոց պատմություն», «Նոր պատմություն», «Ընդհանուր աշխարհագրություն», «Հայ գրականություն» եւ այլ դասագրքեր:

Դասագրքերը կրթության ու մշակույթի քաղաքային եւ շրջանային բաժինների միջոցով կհանձնվեն դպրոցներին, որտեղ կկազմակերպվի վաճառք: Զոհված ազատամարտիկների եւ սակավապահով ընտանիքների երեխաներին դրանք կտրամադրվեն անվճար:

«Չարենցը եւ գրական սխեմատիզմի հաղթահարումը» սպասում է հրատարակչին

«Ազգի» օգոստոսի 24-ի համարում Չարենցի 100-ամյակին նվիրված «Ինչպես ենք նշելու հայ գրականության «ամենախիզախ սրտի» հոբելյանը» հոդվածում մտահոգություն կար բանաստեղծի գրական ժառանգության եւ նրա մասին գրված գիտական աշխատությունների հրատարակման վերաբերյալ: Բանասիրական գիտությունների թեկնածու, Վանաձորի մանկավարժական ինստիտուտի գրականության ամբիոնի վարիչ Մելս Սանթոյանի «Չարենցը եւ գրական սխեմատիզմի հաղթահարումը» մենագրությունը տպագրության էր պատրաստ դեռեւս 1982-ին: Գիրքը փաստաշատ(?) գրականագետ Սուրեն Աղաբաբյանի դրական կարծիքով հանձնվել է «Սովետական գրող» (այժմ «Նաիրի») հրատարակչություն, սակայն չի հրատարակվել՝ հետագայում մեկնաբանությունների «ազգային միտումը» ընդգծված լինելու պատճառով: Մոտենում է Չարենցի հոբելյանը եւ շուրջ 10 տպագրական մամուլ ծավալով մենագրությունը նույնպես հոբելյանը [illegible] եւ հրատարակվելու դեպքում կարող է լրացնել չարենցագիտության հատուկ ճյուղը:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ «ՀՐԱՉՅԱ ԱՃԱՌՅԱՆ» ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ Է

1996-97 ուսումնական տարվա ընդունելությունը միջազգային հարաբերությունների եւ թարգմանչության, միջազգային իրավունքի, միջազգային տնտեսական հարաբերությունների, միջազգային ժուռնալիստիկայի եւ թարգմանչության, պարսից լեզվի եւ գրականության ու թարգմանչության (Թեհրանի Ազատ համալսարանի մասնաճյուղ), օտար լեզուների, իրավաբանական, տնտեսագիտական, բանասիրական, պատմության եւ աշխարհագրության, մանկավարժության եւ տարրական ուսուցման մեթոդիկաների, մանկավարժության եւ հոգեբանության, ֆիզիկայի, կենսաբանության եւ դեղաբանության, դեֆեկտոլոգիայի եւ մաթեմատիկայի ֆակուլտետներում:

Համալսարանը, կնքված պայմանագրերի հիման վրա, կարող է գերազանցիկ ուսանողներին եւ լավագույն ասպիրանտներին ուղարկել սովորելու Աթենքի, Սալոնիկի, Փարիզի, Միլանի, Մադրիդի, Վառնայի եւ Թեհրանի համալսարաններ, Մոսկվայի եւ Թեհրանի միջազգային հարաբերությունների ինստիտուտներ: Համալսարանի ավարտողներին բարձրագույն կրթության մասին դիպլոմի հետ տրվում է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի միջազգային սերտիֆիկատ:

Փաստաթղթերն ընդունվում են ամեն օր, բացի կիրակի օրվանից:

Երեւանի «Հրաչյա Աճառյան» համալսարանի հասցեն՝ Ալեք Մանուկյան 13:

Հեռախոսներ՝ 55-46-30, 55-67-90, 55-24-70:

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Երգահանդես Հավասու ծննդավայրում

Հարյուր տարի առաջ Ծաղկաձորի երջանի Այգեձոր գյուղում ծնվեց Արմենակ Մարկոսյանը, որին բախտ վիճակվեց ընդամենը երեք տարի տեսնել արեւի լույսը: Շուրջ ութսունամյակ նա աշխարհին ու մարդկանց նայեց հոգու աչքերի հզոր լույսով: Կյանքը ճանաչեց [illegible] ավելի լավ եւ գրեց անզուգական բանաստեղծություններ, հորինեց երաժշտություն, նվագեց, երգեց ու [illegible] գանձի ընծերից, սիրով լցրեց աշխարհը, իր երգով միավորեց ու հարազատացրեց մարդկանց: Գեղարվեստական պատկերավոր խոսքի արվեստին ստեղծեց մնայուն երգերի մի ամբողջ շարան:

Տաղանդավոր գուսանին նվիրված ավանդական տոնն այս տարի համընկավ նրա ծննդյան 100-ամյակին: Հանդիսությանը մասնակցեցին Այգեձոր ժամանած Ծաղկաձորի, Նոյեմբերյանի, Ալավերդու շրջանների հայ, ռուս, վրացի, հույն ժողովրդի մեծարփիլ խմբեր, հյուրեր Գյումրիից, Երեւանից, Թբիլիսիից...

Դաշտային առափ-սեղանների շուրջը հավաքված մարդիկ լսում էին Հավասու ձայնը, նրա երգերի լավագույն կատարողներին: Շիրազի՝ Գուսանին ընթերցող հագվագյուտ Նորայրի ձայնագրությունը:

Հանդիսությանը մեծարանքի խոսք ասացին «Զավախք» եւ «Էրգրում» հայրենակցական միությունների նախագահները, Վրաստանի Հանրապետության մշակույթի առաջին փոխնախարար Գեորգի Գունյանը, գրողներ, Հայաստանի Ազգային գրադարանի եւ ուրիշ կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ: Եկել էին նաեւ երգիչ-երգչուհիներ:

Գուսանի հոբելյանը պետք է արժանի հանդիսանա, որ նրա երգերը թարգմանվեն վրացերեն, ռուսերեն, այլ լեզուներով, դուրս գա նրա անունով, հրատարակվեն նրա անտիպ եւ վերահրատարակվեն լավագույն երգերը, պատրաստվի նրա արձանը, ստեղծվի մենագրություն:

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՒՆԱՆՅԱՆ

ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

Աշխարհի Միսս հաստլիկը 100 կգ է կշռում

Հաստլիկների մրցույթն ավարտվեց

Իտալիայի Կապար փոքր քաղաքում վերջերս անցկացվեց հաստլիկների մրցույթ: Կանանց մեջ հաղթող դարձավ 161 կիլոգրամանոց քաշով ամերիկուհի Նենսի Էսպոզիտոն: Ներկայումս նա ապրում է Նյու Յորքում եւ աշխատում վերազգային ընկերություններից մեկում: Ժյուրին ընտրեց նաեւ «Պարոն Գիրուկին»: Այդ կոչմանն արժանացավ 207 կիլոգրամանոց իտալացի Պիեռ Պաոլո Սորվինոն: Հաղթողների պարգեւատրման արարողությունից հետո, կայացավ հաստլիկների համար նախատեսված նորաձեւ հագուստի ցուցադրություն:

«ԿՈՄՍՈՄՈԼՍԿԱՅԱ ՊՐԱՎԴԱ»

Նվիրատվություն Փարաջանովի թանգարանին

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍ: Օրերս Փարաջանովի թանգարանը որպես նվիրատվություն ստացավ նրա ստեղծագործությունների արտատպություններով պատրաստված գեղեցիկ բացիկներ, որոնք իրենց իսկ նախաձեռնությամբ Թեհրանում տպագրել են Վարդեսի արվեստի մի խումբ իրանահայ երիտասարդներ: Ինչպես տեղեկացրեց թանգարանի տնօրեն Զավեն Սարգսյանը, պարսկահայ համայնքի ներկայացուցիչներ Վարուժան Սուրենյանը, Վաչիկ Աբգարյանը, Սերոբ Միրզոյանը, Ժաներ Լազարյանը, Մելինե Փախալյանը Սարգիս Պողոսյանի տպարանում տպագրել են Փարաջանովի 16 կոլաժների շուրջ 80 հազար բացիկներ, որոնց մի մասը արդեն առաքել են թանգարանին: Զավեն Սարգսյանը ընդգծեց, որ արտատպությունների համար ընտրվել են Փարաջանովի առավել հետաքրքիր կոլաժները:

ԱԶԳ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Ինչո՞ւ է մամուլում Աղասին ներկայացվում որպես իրանցի կամ թուրք

«Կալիֆոռնիա Կուրիեր» թերթի հրատարակիչ եւ խմբագիր, ամերիկահայ հայտնի լրագրող Հարութ Սասունյանն անդրադառնելով խմբագիր ընդունած վերնիկուլյալ հարցին գրում է, որ հայերն ամբողջ աշխարհում մեծ հետաքրքրասիրությամբ եւ հպարտությամբ են հետեւել ճանաչված թենիսիստ եւ վերջերս օլիմպիական չեմպիոն դարձած Անդրե Աղասիի հաջողություններին, քանի որ նա միջազգային ճանաչման է արժանացել մեծ պատիվ բերելով հայ ազգին:

Բայց, շարունակում է լրագրողը, նրանք հուսախաբ են եղել այն պատճառով, որ թե հանրաճանաչ թենիսիստը, եւ թե նրա ընտանիքի անդամներից որեւէ մեկը հարյուրավոր հեռուստատեսային ու պարբերական մամուլի հարցազրույցներում չեն նշել կամ ակնարկել իրենց հայկական ծագման մասին:

Աղասին այստեղ, երեւի, այնքան էլ մեղավոր չէ: Ինչպես իր նման շատ շատերը, որոնք ցանկանում են միաձուլվել ամերիկյան «հալոցքի կաթսայի մեջ» եւ չառանձնանալ ուրույն մի փոքրամասնության մաս կազմելու հանգամանքով, Աղասիի հայրը խրախուսել մի զավակին, իր օտարազգի կնոջ հետ համատեղ նրան մեծացրել ու դաստիարակել են առանց հատուկ ուշադրություն դարձնելու նրա ազգային պատկանելությանը:

Մի քանի տարի առաջ հավաստի աղբյուրից իմացա, թե ինչքան էր Աղասիի հայրը վճռական իր որդու ծագումը գաղտնի պահելու հարցում: Լոս Անջելեսի Կալիֆոռնիա համալսարանում կազմակերպված «Լովս» թենիսի առաջնության առթիվ տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսում, որին մասնակցում էին ամերիկյան ամենատարածված մամուլի ներկայացուցիչները, ես շատ զգուշավոր եւ անուղղակի կերպով հարցրեցի նրան իր հայկական ծագման մասին: Նախքան Անդրեն կհասցներ պատասխանել, սենյակի խորքից բարձրաձայն ու բարկացկոտ մի ձայն կարգադրեց ինձ հանգիստ թողնել իր որդուն եւ ընտանիքի անցյալի վերաբերյալ բոլոր հարցերով զինել իրեն հետագայում: Անդրեի հայրն էր, որը մինչեւ իր մտնելը, կարողացավ նորից անհետանալ: Նրա ձայնի տոնից ես հասկացա, որ «նուրբ ու զգայուն» մի թեմայի էի անդրադարձել, որի բացահայտումը ցանկալի չէր ընտանիքի համար: Այս խիստ զգուշավոր մոտեցման հետեւանքով նրան երկար ժամանակ հաջողվեց իր որդուն ներկայացնել որպես սովորական մի ամերիկացի, որի երիտասարդության եւ գանգուր ծագման լրատվության կողմն էր դարձել:

Ինչքան էլ փաստեցնող լինի այս հանգամանքը, մենք չպետք է մեղադրենք այն մարդկանց, որոնք ցանկանում են թաքցնել իրենց հայկական ծագումը: Բայց, երբեմն, մարդկանց լավագույն ծրագրերը ավարտվում են չնախատեսված հանգամանքներում: Իր որդուն զսպելու ամերիկացի ներկայացնելու հոր ջանքերին հակառակ, հետզհետե լուրեր սկսեցին տարածվել, որ նրա հայրը Իրանից է գաղթել ԱՄՆ եւ իրանցու որդի է: Սա, իհարկե, այն չէր, ինչ հայրն էր ցանկանում իր որդու համար: Իրանցի լինելու կամ այլ ազգության պատկանելու մեջ ոչ մի վատ բան չկա, սակայն հարցն այն է, որ Թեհրանում ամերիկացիներին պատանդ վերցնելու դեպքից հետո իրանցիները դարձել են Ամերիկայի առաջին թշնամին:

ԱՄՆ-ը ոչ մի առիթ բաց չի թողնում հայտարարելու, որ Իրանն ահաբեկչությամբ է զբաղվում, եւ որ ոչ մի ետեւանքի հարաբերություն նրա հետ չի խրախուսվում:

Իրանի հետ Անդրեի կապերի մասին ակնարկներն ավելի հաճախակի դարձան Ատլանտայի օլիմպիական խաղերի օրերին, երբ զանգվածային լրատվության միջոցները փորփրելով անցյալը հիշեցրին, որ Աղասիի հայրը որպես բռնցքամարտիկ ներկայացրել է Իրանը 1948-ի եւ 1952-ի օլիմպիական խաղերում:

Հարցն ավելի բարդացավ, երբ անցյալ ամիս թուրքական «Դոուս» թերթը «բացահայտեց», որ Անդրեի հայրը ազերի-թուրք է:

Նա երեւի ասած կլինի, որ իր հայրն ազերի արմատներ ունի: Նրա խոսքերը մեջբերված են հետեւյալ կերպ. «Մարդ որտեղ ծնվում է, այդ վայրը դառնում է նրա տունը: Իմ մեծ պապը իրանցի էր: Նա Իրանի շահին մոտիկ շրջանակներից էր: Հայրս Արեւելքից էր: Նա որպես բռնցքամարտիկ մասնակցել է 1952-ի օլիմպիականին»:

Քանի որ թուրքական թերթերը սովոր են աղավաղելու լուրերը, ես չեմ հավատում, որ Անդրեն երբեւէ նման մի հարցազրույց տված լինի «Դոուսին»: Մանավանդ որ կարծես թե նա սկսում է արթնանալ եւ դուրս գալ իր հոր ազդեցությունից:

«Ինսայդ թենիս» ամսագրի 1996 թվի հունիսյան համարում տպագրված մի հարցազրույցում իր հայկական արմատների վերաբերյալ տրված ուղիղ հարցին նա պատասխանել է. «Հայերս հիմնականում մեզ որպես ամերիկացիներ է մեծացրել: Բայց մեծանալով ես սկսեցի հետաքրքրվել իմ անցյալով եւ ծագումով: Ես շատ կուզենայի այցելել այն վայրը, որտեղ ծնվել եմ: Իմ արմատների հարցն ինձ այժմ շատ է հետաքրքրում»:

Մի քանի տարի առաջ, երբ Շերը նման հետաքրքրություն ցուցաբերեց իր արմատների նկատմամբ, ես նրան ուղեկցեցի Հայաստան: Վստահ եմ Անդրեի եւ իր հոր համար էլ նման մի առիթ կստեղծվի առաջիկայում: Դրանից հետո մամուլը կդադարի նրան որպես իրանցի կամ թուրք ներկայացնելուց եւ կնշի նրան որպես հայ ամերիկահայ:

Հ. Ծ.

ԹԵԹԵՎ ԱՏԼԵՏԻԿԱ

Կրկին Գեյլ Դիվերսը

Բեռլինում տեղի ունեցած թեթեւ ատլետիկայի մրցաշարում, որը մտնում է «Մեծ մրցանակի» ծրագրի մեջ, կրկին զերազանց հանդես եկավ Ատլանտայի օլիմպիական խաղերի 100 մ արագավազքի չեմպիոնուհի, ամերիկացի Գեյլ Դիվերսը: Նա տարածությունն անցավ 10,89 վայրկյանում եւ գրավեց առաջին տեղը:

Պարաօլիմպիական 10-րդ խաղերն անցան պատմության գիրկը

«ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐԲԱՋՅԱՆ»

«Լայանս, Ֆրանսիա»

Օգոստոսի 15-ին Ատլանտայում մեկնարկած պարաօլիմպիական 10-րդ խաղերը պատմություն դարձան: Մրցապայքարին դուրս եկած 121 երկրների 3500 հաշմանդամ մարզիկ-մարզուհիներ ապացուցեցին, որ սպորտը ոչ միայն բարձրակարգ մարզիկների, այլեւ համայն մարդկության հարստությունն է: Մինչեւ Բարսելոնի օլիմպիական խաղերը միայն ֆիզիկապես հաշմանդամները կարող էին մասնակցել պարաօլիմպիական խաղերին: Ատլանտայում մրցապարեզ դուրս եկան նաեւ մտավոր թերզարգացածները: Երբ 1960 թ. Հռոմում տեղի ունեցած պարաօլիմպիական խաղերին մասնակցում էին միայն 10 երկրների 300 մարզիկ-մարզուհիներ, ապա Ատլանտայում դրանց թիվը ռեկորդային էր (3500), որը փաստում է այս մրցումների հաջողությունը: Ավելորդ չէ նշել, որ պարաօլիմպիական վերջին խաղերի ընթացքին հետեւեցին մեկուկես միլիոն մարզասերներ: 1992 թվականից սկսած այս խաղերն անցկացվում են նույն մրցապարեզներում, ուր հանդես են եկել օլիմպիական հերոսները, ինչպես օրինակ Ջոնսոնը, Պոպովը, Լյուիսը եւ ուրիշներ: Օլիմպիական կրակը, որը ԱՄՆ-ում 2000 կմ ուղի է կտրել, Ատլանտա է հասել նաեւ հաշմանդամ 1000 մարզիկների ձեռքերով: Բացման հանդիսավոր արարողության նախագահն էր հանրահայտ դերասան Քրիստոֆեր Ռիվը («Սուպերմենի» գլխավոր հերոսը), որը վերջերս ընկնելով ձիուց, հաշմանդամ է դարձել ողերի վնասվածքի պատճառով: Ինչպես եւ ենթադրվում էր՝ պարաօլիմպիական խաղերում ամենամեծ բանակն ունեցավ ԱՄՆ-ը, որի պատվիրակությունը

բաղկացած էր 800 հոգուց: Հայաստանն առաջին անգամ որպես անկախ երկիր մասնակցեց պարաօլիմպիական խաղերին:

ՏԱՍՏՈՍ

Վանո Սիրադեղյանը հրաժարական տվեց

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Բռնցքամարտի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ, ՆԳ նախարար Վանո Սիրադեղյանը հրաժարական է տվել նախագահի պաշտոնից: Ըստ բռնցքամարտի ավագ մարզիչ Լ. Հովհաննիսյանի, դա կապված է նախարարի ծանրաբեռնվածության հետ: Այս որոշումը ընդունվել է բռնցքամարտի ֆեդերացիայի օգոստոսի 23-ի նախագահության նիստի ժամանակ: Ժամանակավորապես մարզաձեւի ֆեդերացիայի նախագահի պաշտոնակատար է նշանակվել նրա տեղակալ, ՆԳ փոխնախարար Հայկ Հարությունյանը: Նոր նախագահի ընտրությունները տեղի կունենան մոտ ժամանակներս կայանալիք ֆեդերացիայի հերթական հաշվետու ընտրական կոնֆերանսում:

Հայտնվեցին միջին դիրքերում

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Լեհաստանում անցկացված հունահռոմեական ըմբշամարտի աշխարհի պատանեկան առաջնությունում Հայաստանի ընտրանին 46 երկրների մեջ զբաղեցրեց 15-րդ տեղը: Մեր վեց ըմբիշներից առավել հաջող հանդես եկան Եվրոպայի պատանեկան առաջնության կրկնակի չեմպիոն, գյումրեցի Վահան Ջուղարյանը (54 կգ. 5-րդ տեղ), Գեւորգ Հակոբյանը (58 կգ. 8-րդ տեղ) եւ Կարեն Մովսիսյանը (63 կգ. 5-րդ տեղ):

Telepresence INC-ը կպատրաստի շախմատի օլիմպիադայի լրատվությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Շախմատի համաշխարհային 32-րդ օլիմպիադայի լրատվությունը համաշխարհային Ինտերնետ ցանցով ապահովելու բացառիկ իրավունքը պատկանում է ամերիկյան Telepresence INC ընկերությանը, որը սերտորեն համագործակցում է Հայաստանի շախմատի ֆեդերացիայի հետ: Այս մասին Նոյյան Տապան գործակալության թղթակցին հայտնեցին օլիմպիադայի կազմկոմիտեի մամուլի կենտրոնից:

Կրկին ոչ-ոքի

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Եվրոպայում մրցաշրջագայություն կատարող Բրազիլիայի ֆուտբոլի հավաքականը երկրորդ խաղում ուժերը չափեց Հոլանդիայի ընտրանու հետ: Ինչպես եւ մեկ շաբաթ առաջ Ռուսաստանի հավաքականի հետ մրցամարտը, այս խաղն է ավարտվեց 2:2 հաշվով: Խաղի 14-րդ րոպեին հաշիվը բացեց բրազիլացի Ջովանին: 52-րդ րոպեին Բերկամպի գեղեցիկ փոխանցումը եզրափակեց Ռոնալդ դե Բուրը: Սակայն երկու րոպե անց, դարպասից տերերի դարպասի մոտ նշանակված անկյունային հարվածն արդյունավետ ավարտեց Գոնսալեսը: Խաղի վերջին րոպեին Բերկամպի սրընթաց անցումից հետո բրազիլացի ֆուտբոլիստները ստիպված էին տուգանային հրապարակում խախտել խաղի կանոնները: 11 մետրանոցն անվրեպ իրացրեց ժան Պոլ վան Բերսենը:

Ալմաթին կարող է դառնալ մարզական մայրաքաղաք

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ալմաթի ժամանած ՄՕԿ-ի նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչը Ղազախստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի ղեկավարության հետ քննարկեց այս երկրում Կենտրոնական Ասիայի երկրների երկրորդ մարզական խաղերն անցկացնելու հետ կապված հարցերը: Այս մրցումները նախատեսված է անցկացնել չորս տարին մեկ, նախկին ԽՍՀՄ միջինասիական հանրապետություններում:

ԹԵՆԻՍ

Սամփրասը շարունակում է հաղթարշավը

Նյու Յորքում տեղի ունեցող Ամերիկայի բաց առաջնությունում իր հաղթարշավն է շարունակում աշխարհի թիվ 1 թենիսիստ Փիթ Սամփրասը: Հերթական փուլում Սամփրասն այնուամենայնիվ մեծ դժվարությամբ առավելություն հասավ Չեխիայի ներկայացուցիչ Նովակի նկատմամբ (6-3, 1-6, 6-3, 4-6, 6-4): Հաջող է հանդես գալիս նաեւ ամերիկացի մեկ այլ հանրահայտ թենիսիստ Մայքլ Չանգը, որը առավելություն հասավ շվեյցարացի Յակոբ Հլասեկի նկատմամբ (6-3, 6-4, 6-2):

Ֆուտբոլի աշխարհի 16-րդ առաջնություն
Հարավային Ամերիկա

Արգենտինա–Պարագվայ	1-1
Բոլիվիա–Պերու	0-0
Էկվադոր–Վենեսուելա	1-0
Կոլումբիա–Չիլի	4-1

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Կոլումբիա	4	3	1	0	9-3	10
2. Էկվադոր	4	3	0	1	8-6	9
3. Արգենտինա	4	1	2	1	4-2	5
4. Բոլիվիա	3	1	1	1	7-4	4
5. Պարագվայ	3	1	1	1	3-2	4
6. Չիլի	3	1	1	1	6-6	4
7. Ուրուգվայ	3	1	0	2	3-5	3
8. Պերու	4	0	3	1	2-6	3
9. Վենեսուելա	4	0	1	3	2-10	1

«Ֆուտբոլ +»-ի ընթերցողներին

«Հակոբ Մեղապարտ տպագրատուն» բաժնետիրական ընկերության մեղքով «Ֆուտբոլ +»-ի թիվ 25-ը կտպագրվի մեկ օր ուշացումով՝ սեպտեմբերի 5-ին, որի համար ներողություն ենք խնդրում մեր թերթի ընթերցողներից:

«Ֆուտբոլ +» թերթի գլխավոր խմբագիր՝ ՍՄԲԱՏ ՔԱՂՑՐԱՄԱՆՅԱՆ

Միդլենդ Արմենիա Բանկ, ԲԸ

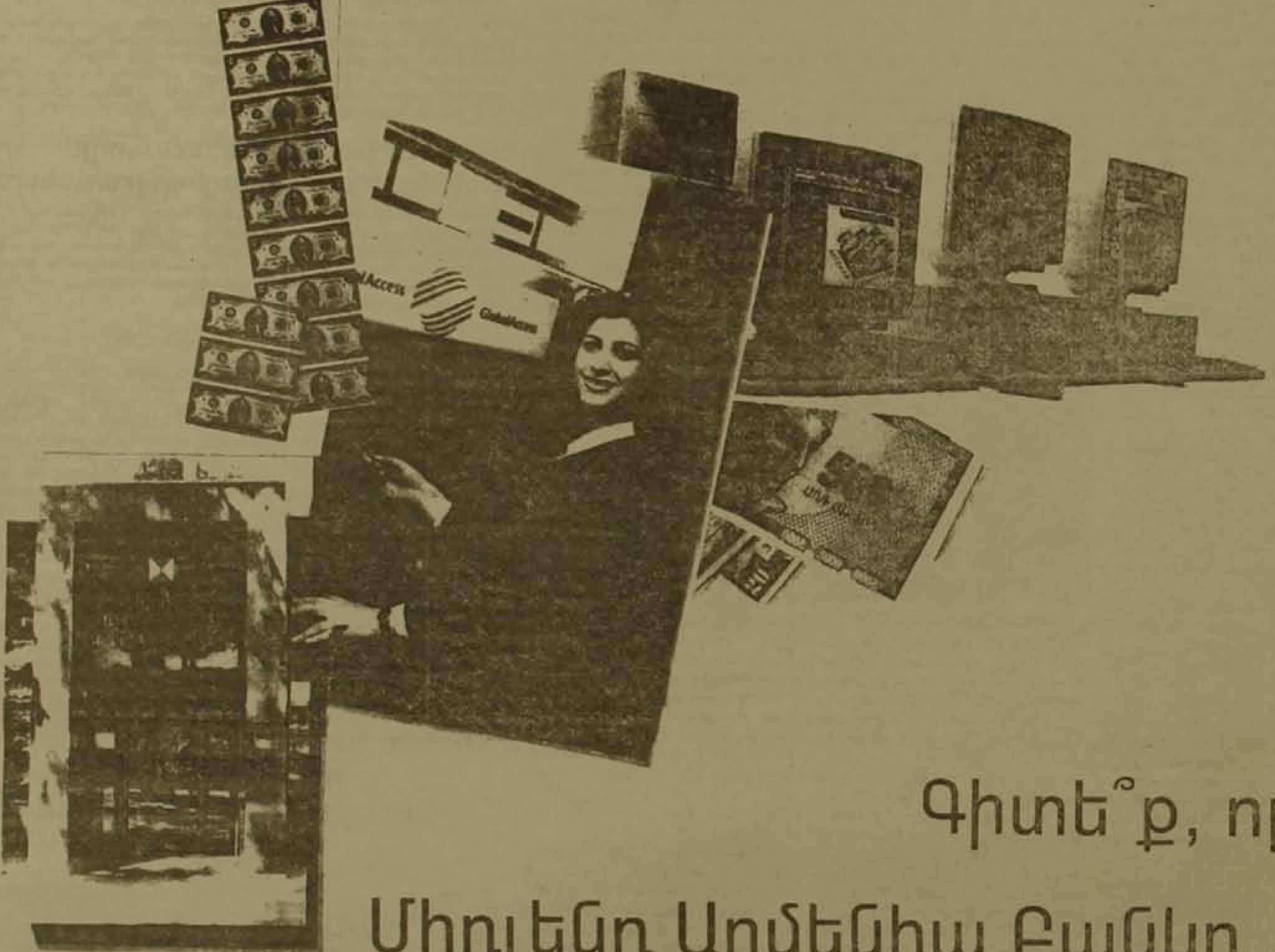

Գիտե՞ք, որ
Միդլենդ Արմենիա Բանկը...

- միակ բանկն է Հայաստանում, որը միանում է **SWIFT-ին** (միջազգային վճարումների համակարգին) եւ ապահովում է արտասահմանից ուղարկված գումարների փոխանցում Ձեր հաշվին **2 օրվա** ընթացքում
- Ձեր հաշվից դրամներ հանելու համար գումար **չի գանձում**
- առաջարկում է **ամենաարագ** սպասարկումը Հայաստանում՝ Ձեր անձնական հաշիվը կբացվի անձնագիրը եւ նվազագույն ավանդը (200 000 դրամ) ներկայացնելուց **15 րոպե հետո**

Բացեք անձնական խնայողական հաշիվ
Միդլենդ Արմենիա Բանկում

Միդլենդ Արմենիա Բանկը աշխարհի ամենահզոր բանկային խմբերից մեկի՝ HSBC-ի անդամն է: HSBC-ն ունի 3000-ից ավելի գրասենյակ աշխարհի 71 երկրներում: 1995-ին HSBC-ի եկամուտը կազմել է **$ 5.728 միլիոն**, հիմնական միջոցները **$ 32.710 միլիոն**:

Միդլենդ Արմենիա Բանկ՝ բանկ, որին կարող եք վստահել

Երեւան, Վրամշապուհ Արքայի 1, հեռ. 58-70-95

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

[illegible] 3. 09. 1996 [illegible] 75 [illegible]